צו א
אידישער
טאכטער

91 06403 C.1
Tsu a idisher tokhter :
Stanford University Libraries
3 6105 043 233 530

STANFORD UNIVERSITY LIBRARIES
CECIL H. GREEN LIBRARY
STANFORD, CALIFORNIA 94305-6004
(415) 723-1493

All books may be recalled after 7 days

DATE DUE

דער גאָלדענער פּאַוון
פֿון [illegible]
apr. 1, 1919

בער אײנשטײן

צו א אידישער טאכטער

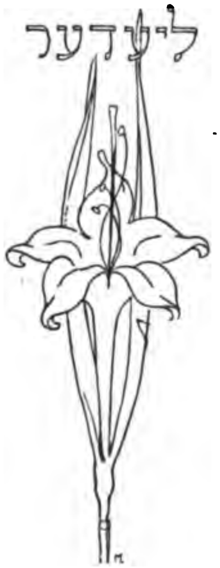

פערלאג "נייע וועלט", ניו-יארק

ADG2961

צו אַ אידישער טאָכטער

1913—1914—1915

13. [illegible]

איך בין אוועק פון דער פארשאלטענער שטאט.
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] 14-III-16 [illegible]

איינטריטס געבעט

רונג איז מיין ליבע,
ריין אָהן א פלעק;
גאנץ מיין נשמה
שענס איך אָוועק
דער, וואָס דיין ווילען
בעשערט האָט צו מיר.
שיין, גאָט, מיין ליבע,
מיין ליבע צו איהר!...

ריין זאָל מיין אויג זיין,
לויטער מיין זעל,
קלאָר זאָל מיין הארץ זיין,
גלייך ווי א קוועל;
זיין זאָל מיין קרבן
א גאנצער פאר דיר.
שיין, גאָט, מיין ליבע,
מיין ליבע צו איהר!...

שטארקע נביונות
רינגלען מיך אום;
עס לאקערט דער שטן
און ציהט מיך וואו שטום.
נאט, אפשר פאלט שוין
זיין בליק אויך אויף איהר?...
שיק, נאט, איהר ליבע,
איהר ליבע צו מיר!...

גלייך ווי עס נויגט זיך
א בלום צו א בלום;
גלייך ווי דיין חסד
די וועלט נעהמט ארום,
זיין זאל די ליבע
ביי איהר און ביי מיר.
שיק, נאט, מיין ליבע,
מיין ליבע צו איהר!...

ערשטעס בוך

ווידער זעה איך דיר אינגאנצען
פריי פון אלע דונקעלע טיכער,
כאטש דו שווינסט אין טויזענד גלאנצען,
לאך מיין אויג בלייבט קלאר און זיכער.

דיינע שלאנקע, ווייסע גלידער
וועט מיין אויג דיר נישט פערדארבען ;
איינס נאר זעה איך — דיך, מיין ליבסטע,
אין דעם ים פון ליכט און פארבען.

און איך פאל אויף מיינע קניען,
און איך דאנק דיר פאר דיין שענהייט,
פאר דער אינערער ערלעזונג
און דער פלאמענדיגער ריינהייט ;

פאר דעם גייסט אין מארטער־פארמען,
וועלכע ווערען נישט צורונען ;
פאר דערפאר, וואס איך האב, ליבסטע,
ווידער מיך אין דיך געפונען...

סאָנעטען

בערן, מאַי־יוני, 1914.

I

דיין בליק בערוישט, דיין בליק מאכט צארט ביז טרערן,
דיין בליק — ער רייצט און רוהיגט איין צוזאמען.
איך האב דיך ליב נאך צארטער פון מיין מאמען —
איך ברען נאך דיר אין ערדישען בעגעהרען.

מיין קינד, דו קאנסט די ליידענשאפט בעשווערען
און מיט איין בליק די לוסט אין הארצען צאמען,
און פלוצלונג ווידער אויפוועקען די פלאמען
און מיט איין בליק איינגנאצען מיך פערצעהרען.

דיין זעל האט זיך אין הימלען צוויי געבארען:
אין מזרח פלאם און צפונ'דיגען טרויער.
דא שיינסטו אויף, ווי שלומית *) אין איהר טאנצען,

און דא — ווי מרים פון מגדול, בעלארען
מיט שווערער פיין, פערהילט אין שווארצען שלייער,
און שטיל בעצירט מיט ווייסע ליליען־קראנצען.

---

*) שלומית, הורדוס'עס טאכטער.

II

דו ביסט מיר שוין אין יונגענד־טרוים ערשינען.
אין יעדען זומער, פרייטאָג אויף דער נאכט,
פלעגסטו, בעצירט אין שיר־השירים־פּראכט,
מיט דיין געשטאלט פאר׳שיכור׳ן מיין זינען.

דאן פלעג איך זעהן אַ ברייטע לאַנקע גרינען
אין אָוועגד־גלאַנץ מיט ציפרעסען בעוואכט,
און דיך אין מיטען, פיהרענדיג פערטראכט
אַ צויבער־טאנץ מיט פייערדיגע בינען:

אַ ווייסע טויב מיט אויסגעשפּרייטע פליגעל,
אַ ווייסע שלאנג אין סאמעטענעם גראָז,
אַ קינינס קינד מיט וואונדערליכע אויגען.

די ברוסט געדריקט מיט פייערדיגע זיגעל,
דאָ לופטיג בלאס, דאָ לאַקערנדיג ראָז —
האָסטו מיך דאן אין הייליג׳ן פלאם געצויגען.

III

דיך האָט געקרוינט דער גורל פאַר אַ שוועסטער:
אין שווערער פּיין די גרויסע טרייסט צו טראָגן,
און אין דעם תהום פון אונבעגרענצטע פּלאָגן
מיט גוטע רייד דעם גייסט אונז מאַכן פעסטער.

דיך האָט געקענט דער שייטער־פלאַם דער גרעסטער,
דו האָסט בעגלייט צום נאָלגען יעדען וואָגען
און נאָכדעם שטיל צוריקגעבראַכט צוטראָגען
א מוטער־הארץ פאר די צערויבטע נעסטער.

דעריבער ווען איך הער דעם קלאנג פון גלאָקען
און זעה, ווי מיד עס שווארצען זיך די לאָקען,
מיט טרויער פול, אויף דיין אַלבּאַסטער־שטערן, —

דאן דוכט זיך מיר, עס וועט זיך באלד בעווייזען
מיין צווייטער איך, געשמידט אין שווערען אייזען,
און הינטען דו, מיט אויגען פייכט פון טרערען.

IV

מיין פאָטער׳ס גלויבען האָט מיך נישט דערצווינגען
פון הארצען טיעף דיין הערליכקייט צו אכטען,
און ווען מיין זעל פלעגט זוכען דיך און שמאכטען,
דאן פלעג איך פעסט פערמאכען מיינע אויגען.

און יאָהרען לאַנג האָט מיך צו דיר געצווינגען...
אין שווערע טעג, אין איינזאַמע פארנאכטען,
א רגע גאָר, אין גאָרטען אין פערשמאכטען,
דעם גרויסען סוד פון דיר אליין צו זוינגען...

און פלוצלונג האָט זיך אויפגעפראלט דער טויער,
און דו ביזט שטעהן אין ליכט פאר מיר געבליבען
און פריי ענטפלעקט דעם געטליכען גן עדן,

בעפרייט מיין אויג פון שווערען, שווארצען שלייער,
געלערענט מיר דעם גרינעם גראָז צו ליעבען,
און יענע שפראך, אויף וועלכע בלומען ריידען.

V

דער שטן זעלבסט האָט מיר אין זעל געביסען
און אָנגעפילט מיין בלוט מיט ווילדע סמ׳ען,
וואָס האָבען טיעף אין האַרץ געברענט ווי פלאמען,
און נישט געלאָזט דאָס גליק פון רוה געניסען.

געריצט פון לוסט, געפלאָגט פון מיין געוויסען,
האָב איך געפּרואווט פערוויגען זיך מיט גראַמען,
מיט שטילען טאַקט די בלוטען מיינע צאַמען
און מיט אַ טרוים פערוועבען זיי אַ זיסען.

ביז ס׳האָט דיין פּראַכט די זינד אין מיר בעצוואונגען,
מיט מאַרמאָר־קעלט געשטילט דעם שטן׳ס פייער,
מיט מאָרגען־טוי בעטריפט אין מיר מיין זעלע,

מיט שמייכעל־סוד אין האַרצען טיף געדרונגען,
מיט בליקען־שטראַהל געמאַכט מיין זינען פרייער,
מיט ליפּען־קוש דערוועסט אַ זון אַ העלע.

VIII

אַלאָז דער ערד איהר אייגען פּראַכט דערהויבען!
הויב אויף דיין קאָפּ און געה דער וועלט אנטקעגען!
די פּאַלמע וועט אויף אלע ברייטע וועגען
דיין שלאַנקען גוף מיט פּעכערס גרינע לויבען.

דער מאָרגען־טוי וועט זיך אליין נישט גלויבען
און אויף דיין פאַרב ביי יעדען שטערען פרעגען.
און לייכטען וועט די זון זיך נישט דערוועגען,
ווען דו וועסט נאָר די ברעמען דיינע הויבען.

דיין ליפּען־קוש וועט אלע בלומען פילען;
דיין שטערן וועט דעם קלאָרסטען שניי פארשעמען;
דער מארמאָר־שטיין וועט פאר דיין ברוסט צופאלען;

די נאַכט וועט זיך אין דיינע לאָקען הילען;
דער פריהלינגס־רעגען פאַנגען וועט די ברעמען,
און שטיל אויף זיי מיט פּערעל קלאָרע שטראַהלען.

IX

װאָלט איך געקענט מיט דיך זיך זעלבסט פארהילען,
גלייך ווי א רעמב מיט הייסע זונען שטראַהלען!
דערטרינקען זיך אין דיינע קלאָרע קוואלען
מיט ריינעם גייסט און אייגנעווינטען ווילען...

מיט יעדען חוש בעגרייפען דיך און פיהלען,
און ווי א שניי אויף דיינע ליפען פאַלען,
צונעהן אויף זיי ווי מעער־שוים אויף קאָראַלען,
און מיט מיין טויט די גרויסע לוסט ערפילען...

גליה־אויף דעם פורפור־בראַנד אויף דיינע באַקען!
דעם שווארצען פלאם צושויבער אויפ'ן נאַקען,
צעשפרייט דעם ווייסען פייער פון דיין אָרעם.

איך וויל אין זיי פארברענען מיינע גלידער,
און נאָכדעם גלייך ווי פעניקס אויפשטעהן ווידער
מיט נייעם גייסט און מיט בענייטער פאָרם...

XII

די ביסט אין דריי פאר מיר ערשינען טרוימען :
דאָ מילד, דאָ ווילד, און דאָ פארהילט מיט וואונדער
און יעדער טרוים געפאסט האָט זיך באזונדער
אין זונען־שיין און דונקעל־בלאָהע רוימען.

דאָ האָט צווישען ווייס־צובליהטע בוימען,
ערשיינט פאר מיר א ברונען־שטיין א רונדער,
א סטאָרע שאָף, און דו ביסט דאָרט בעזונדער
געשטאנען, מיט א שמייכעל. א געהיימען.

און פלוצלונג איז דאָס ערשטע בילד פארשוואונדען,
און דו ביסט אין א קלויסטער־הייל ארונטער...
די אויגען זיינען דיר געווען פארבונדען...

און דאָך האָסטו געטראָטען פעסט און מונטער
דאָס לעצטע בילד ; אָ, ברענט נישט מיינע וואונדען !
עס איז געווען פון בלוט און פלאַטען בונטער...

XIII

ערשיין פאר מיר מיט שטאָלץ אין פורפור־קלייד פארצירט,
דעם קאָפּ געהויבען הויך מיט מלכות'דיגע טריט...
איך וויל דיר שרייען „האָך“ און פיהלען אין געמיטה
די צייט, ווען דו האָסט נאָך ביי מיר אין לאנד רעגירט...

עתליה, עס האָט מיך דיין שטרענגער בליק בעריהרט!
איזבל, אויף דיין פוס האָט זיך מיין קוס צעגליהט!
דיין צער, אַ טרים, האָט דאָס בלוט אין מיר צעגליהט...
נקמה האָט מיין הארץ, און שטאָל — מיין האנד רערשפירט.

איך וויל דיר זיין אַ קנעכט און היטען דיין געצעלט...
און שיצען דיך מיט לייב און שיצען דיך מיט זעל —
ערפילען אלץ, וואָס נאָר מיין קעניגין געפעהלט,

און מיט אַ טיעפער פרייד פארנעהמען דיין בעפעהל...
און ווען דו וועסט אָהן קרוין זיך לאָזען אין דער וועלט —
מיט דיר צוזאמען געהן און טרייסטען זיך אין קוועל...

XIV

דער טרוים האָט מיר אַ בלאָה׳ קאַנאַל אַ ברייטען
נעציינט, אין ליכט פון זיבען פריהלינגס־זונען...
און ביי דעם ברעג — ווי אינ׳ם שיין צערונען
ווענעדיגס פּאַלאַצען זיך פריי צעשפּרייטען.

און נעבען זיי אַ שטאָלצע פרוי אין רויטען,
פון מאַרמאָר־שטיין און זונען־שיין געוואוגען;
די שווארצע האָר מיט פּערל־נעץ בעשפּונען,
איהר רויטע קלייד געהאַפט אין זילבער־קוויטען.

איהר שווארצער בליק האָט ערנסט זיך געווענדעט
צו אַ גאָנדאָל אין בלאָהען וואסער־שפּינעל,
נעהיט פון צוויי מאַסקירטע גאָנדאָליערען.

און עמיץ האָט געזאָגט: אָ דאָנאַ גראַציא! *)
דיך שיצען זאָל די שכינה מיט איהר פלינעל,
און גאָט ישראל׳ס זעהן זאָל דיינע טרעהרען!

---

*) דאָנאַ גראַציא, דעם הערצאָג׳ס פון נאַקסאָס שוועגערין.

XV

דריי טרעפּ פון שטיין און פיער געשניצטע זיילען,
פערהילט אין גרינס פון קלעטערנדע פלאנצען,
א ווייסע וואנד, אַ טיר בעצירט מיט קראַנצען,
און איבער איהר געקריצט דאָס הויז פון ווײלען...

איך האָב געזאָגט: „מיין קינד, מען דאַרף זיך איילען!“
דו האָסט געזאָגט: „ווי שעהן די בלעטער גלאַנצען!
ווי ליב אין זון די שמעטערלינגען טאַנצען
און שיסען־אויף ווי בונטע בלומען־פיילען!“

איך האָב געזאָגט: „דו הערסט די בעכערס קלינגען?!“
דו האָסט געזאָגט: „ווי שעהן די פויגעל זינגען!
אַ הער, ווי ליב עס שפּילט דעם פּאַסטוך'ס פלייטע!“

איך האָב געהערט און דאָך צום הויז געצווינגען, —
און פּלוצלונג האָט ערשיינט פאַר מיינע אויגען
פון הויז־טיר שטיל אַ לאַנגע קייט פון טויטע...

XVI.

ערלויב מיר, קינד, מחילה דיר צו בעטען
פאר דרייסט און מוטה, וואס איך האב זיך גענומען,
צו רויבען פריי די פראכט פון דיינע בלומען
און פאסען עס אין אידישע סאנעטען.

איך גלויב, מיין קינד, זיי וועלען זיך דאך רעטען
פון קרעמער־בליק און, גלייך א תפילה, קומען
צו יענעמ׳ס הארץ, וואס האט אמאל פארנומען
א מאמע׳ס טרייסט און שוועסטערליכען גלעטען...

איך האב אמאל געזעהן צווישען גאסען
א הייליג בילד, בעשיינט מיט שטילע ליכטער,
מיט ריינעם בליק און וואונדער־שעהנע שטריכען,

פאר איהר — א שטראם א פייערליכען, בלאסען,
פון מענשען־הענד און בעטענדע געזיכטער...
און צו דעם בילד ביזטו, מיין קינד, געגליכען !...

צביה

אַ פעסט־שפּיל אין דריי אַרויסטרעטונגען

יאנואר 1914 בערן

פּערזאָנען:

בן זבדית, אַ רייכער העלעניסטיש־געשטימטער אידישער אַריסטאָקראַט.
צבית, זיין טאָכטער.
שמעון, אַ לוי, אַנפֿירער פֿון אַ מכבי'שער חיל־אַבטיילונג.
אַפּאָלאָדאָר, אַ יונגער גריך, געקומען פֿון קיפּרוס.
שמעון'ס מענער־כאָר.
אַפּאָלאָדאָר'ס מענער־ און פֿרויען־כאָר.

דאָס פֿעסט־שפּיל קומט פֿאָר אין דער צייט פֿון וואַפֿען־שטילשטאַנד אין די טעג פֿון יוחנן המכבי, הינטער ירושלים, אין בן זבדית'ס זומער־וואוינונג.

ערשטער אַרויסטריט

בן זבדית'ס זומער־וואוינונג. רעכטס אויף אַן אויפֿגעהויבענעם באָדען, אַ בעשיידענער טעמפּעל פֿון ווייסען און געשפּריצטען מאַרמאָר. פֿאַר'ן פּאַסאַד אַ מאַרמאָר־געפּלאַסטערטע טעראַסע, וואָס אויף איהר פֿיהרען אַרויף דריי ברייטע טרעפּ. נאָך דער טעראַסע צוויי שורות זיילען, אויף וועלכע עס האַלט זיך דער דאַך פֿון טעמפּעל. די גאַנצע געביידע איז פֿריי פֿון פֿאַרצירונגען. מען מערקט, אַז דער אַרכיטעקט האָט געוואָלט שאַפֿען אַ גריכישען טעמפּעל, נאָר אָהן סקולפּטור־בילדער.

פֿאַר דעם טעמפּעל שפּרייט זיך אויס אַ ברייטער פּלאַץ, בעוואַקסען מיט אַ הויכען פֿרישען גראָז. הינטער'ן טעמפּעל אַ קליין פּאַלמען־וועלדעל. לינקס, פֿון צווישען בערג, קוקט אַרויס ירושלים מיט אַ טייל פֿון מקדש.

אויפ'ן גראָזיגען פּלאַץ און די טרעפּ שטעהען צעשטעלט ביידע כאָרען. לינקס — שמעון'ס כאָר; אַ גרופּע יונגע לייט, אָריענטאַליש געקליידט, מיט קורצע שווערדען אין די גאַרטלען. רעכטס — אַפּאַלאָדאָר'ס כאָר, געמישט פֿון מענער און פֿרויען, גריכיש געקליידט, מיט בלומען־קרענץ אויף די קעפּ. אויף דער טעראַסע, וועלכע איז פֿערצירט מיט פֿרוכט און בלומען־קרענץ, שטעהט אַ קליינער אָרקעסטער—אַ געמיש פֿון גריכישע פֿלייטען און אידישע האַרפֿען. צווישען די זיילען זעהען זיך עטליכע בכבוד'יגע לייט אין די מיטעלע יאָהרען, טייל זיצענדיג, טייל שטעהענדיג.

אין מיטן מעראַסטע אויף אַ פֿאַרמאַרנעם לעהן־באַנק זיצט צבֿית, אַ מיידעל פֿון אַ יאָהר 19, אין אַ קורצער זיידענער טוניקע, איבער וועלכער עס פֿאַלט פֿון די אַקסלען אַ לאַנגער טולענער קרעפּ־שאַרף. אַפּאָלאָדאָר און שמעון שטעהען נעבען זייערע כאָרען פֿון ביידע זייטען טרעפּ. דאָס גאַנצע בילד רוהט אין אַ פֿאַרנאַכטיגער באַלייכטונג. ירושלים, די בערג און אַ טייל פֿון מקדש אין אַ ראָזליך־גאָלדיגען שימער. דער טעמפּעל און זיין אומגעבונג נאַכלטיך־טונקעל.

פֿון איבער'ן וועלדעל הויבט אָן אַרויסצושטייגען די לבֿנה, ביי איהר אויפֿגעהן הויבט אָן אַפּאָלאָדאָר'ס כאָר צו זינגען.

אפאָלאָדאָר'ס כאָר:

סאָלאָ:
ביי דעם מערב ברענט אין פלאַמען
ענדימיאָנעס פורפור־קלייד,
אסטראַ'ס שלייער שוועבט פון מזבח
פול מיט דימענטען פארשפרייט.

כאָר:
העליאָס, העליאָס, גאָלד־נעלאָקטער!
קיניג איבער ליכט און פרייד.
העליאָס, אונזער זעל דערשרעקט זיך,
ווען דו ווערסט מיט אונז צעשיידט.

סאָלאָ:
שטילער, היט סעלענעס קומען!...
אויף די פאַלמען פאלט איהר שיין.
זיכער דרעמלען איין די בלומען,
ציהען שטיל די בעבערס איין.

כאָר:
בלאַסע קינינען פון שאָטענס

שיק דיין פרישען טוי דער ערד,
שיץ די רוה, ביז העליאָס' קומען
אויף די שנעלע הימעל'ס־פערד.

ש מ ע ו ן ' ס כ אָ ר (לאַנגזאַם וועגדענדיג זיך די געזיכטער צו ירושלים):

עס פלאַמען די בערג פון יהודה אין געטליכער פראַכט.
עס וויקעלט זיך אויס פון די טאָלען אין טויען די נאַכט.
פון מקדש דערהויבט זיך אַ תפילה צו גאָט אין דער הויך,
עס שטייגט, ווי אַ לייב, פון מזבח דער הייליגער רויך,
גאָט'ס רוה גייט אַראָב און צושפּרייט זיך אַריבער'ן שטאָדט.
די מויערען איהרע בעשיץ, דו אַלמעכטיגער גאָט!
ביי דיר אין דיין האַנד איז דער גורל פון יעטווידער זעל;
דער מאָרגען ערשיינט מיט דיין חסד, דער אָוונט ערפילט דיין בעפעהל.

ס אָ ל אָ:

זאָל רוהען דיין שוץ אין יהודה און וואַכען אויף יעטווידער שוועל...

כ אָ ר:

זאָל רוהען דיין שוץ אין יהודה און וואַכען אויף יעטווידער שוועל.

ב ן ז ב ד י ה (טרעט אַרויס פון צווישען די זיילען.)

עס וויגען זיך די פעכערס פון די פּאַלמען,

ווי זילבער הענט אין שיין פון דער לבנה.
עס רוהט דער טוי ווי פערל אויף די גראָזען.
פון די גערטנער בלאָזט דער ווינד מיט לויטער בשמים.
געענדיגט איז דער הימן און אויף די תפילה.
איצט הויבט זיך אָן די זומער נאכט די שטילע,
וועו הערצער נעהמט שטיל, נעהיים צו קלאפען ;
דאָס אויג ווערט קלאָר, דעם מענשען׳ס אויער אָפען —
דעם קלענסטען ריהר, דעם מינדסטען קלאנג צו כאפען
און איין פערלאנג צעשפרייט זיך אין דער לופטען,
געריצט, געוועקט פון טויזענד בלומען־דופטען,
דער איין פערלאנג, וואָס מאכט די אָרעמס ציהען,
די ליפען הייס און אַלע אויגען גליהען, —
דער איין פערלאנג פון ליבע און גענוס.
און דאָ אין שיין פון פאקלען און לבנה
דערקלער איך איצט דעם יום־טוב פון געפיהלען,
דעם יונגענד־פעסט פאר ליבע און פאר פרייד,
בעגלייט מיט פויק און פלייט און הארפען שפילען,
מיט ליד און קלאנג און פיין־געפאסטע רייד.
בעגריסט זייט ביידע, איהר, פון ביידע זייטען,
אפאָלאָדאָר, דו וואנדערער פון ווייטען,
וואָס ברענגט אונז פרייד פון אפראָדיטע׳ס לאנד,
און אויך מיין פריינד, דו שענסטער פון יהודה,
מיין שמעון, טרוים פון ציון׳ס בעסטע בלומען.
מיך וואונדערט נישט וואָס דו ביסט איצט געקומען :
מיין צביה׳ס בליק נישט איינעם האָט געפאנגען,

און אויך דיין הערץ געפאנגען איז פון איהר.
איך וויס, ווי שטארק און גרויס איז דיין פארלאנגען,
נאָר צביה'ן איז דאָס אלץ נאָך אומבעוואוסט.
בעזיג איהר הארץ אפריהער מיט געזאנגען,
וואָס דו בעהערשט נישט ערגער, ווי דעם שווערד.
נאָר איינס געדענק, מיין ליבער פריינד, אין זינגען:
נישט ראכע, קריג און יאָגען זיך פון פערד —
מיין צביה'ס פראכט מוז אין דיין ליד דאָ קלינגען,
מיט פלאם פון הארץ און שענקייט פון דער ערד.
געדענק, דו האָסט פאר זיך א שארפען געגנער:
אפאָלאָדאָר, איז אויך, ווי דו, פערליבט,
און אין דער קונסט פון זינגען איז ער מייסטער,
און גלייך, ווי דו, אין הערצער־פאנג געאיבט.
נאָר ווארט, געדולד! ביז איך וועל אייך ערלויבען,
אין וואָרט און קלאנג מיין צביה'ס פראכט צו לויבען,
מוזט איהר נאָך זיין פון צביה'ן זעלבסט בעגריסט,
און אז די לויב זאָל קלינגען ניט אומזיסט,
וועט זי איהר קונסט אין טאנצען אייך בעווייזען,
וואו יעדער וועט געפינען, וואָס ער וויל:
אי לעבענס־לוסט, אי שטילע מעדעל־צניעות,
אי ווילד בענעהר, אי הארציגען געפיהל,
יהודה'ס גייסט ערצוינען אין נביאות,
אין יון'ס פראכט געהיט פון געטער פיל.

צביה:

צופיל געליבטע האסטו מיך אין דיין רעדען,
אָ, פאָטער. איצט מוז איך שוין זיין בעשיידען
און שווייגענדיג בעגריסען מיינע געסט.
אָנשטאָט אַ דאנק פאַר זייער ליעבען קומען
אויף אונזער פעסט,
בעשענקען וועל איך זיי מיט צוויי בעקאנטע בלומען.

(רייסט פון די קרענץ.)

דיר, ליעבער שמעון, פאסט א ווייס בעטויטע ליליע,
און אייך, אפּאָלאָדאָר, געהערט א רויטע רויז.
דאָס איז דער ערשטער דאנק;
דער צווייטער וועט נאָך קומען;
נאָר ער געהערען וועט דעם זיגער בלויז.

שמעון (נעהמענדיג די בלום):

איך נעהם די בלום פון דיינע צארטע פינגער,
און כאָטש מיין שטאם איז רייך מיט גוטע זינגער,
דאָך ווייס איך נישט, ווי הויבט מען אָן דאָס ליד.
און כאָטש דיין בליק איז צארט און מאכט מיר גרינגער,
דאָך פרעמד איז מיר דער גייסט, וואָס איז ארום.
און אפשר וואָלט מיין ליד פארבליבען שטום,
אזוי ווי דאן ביי בבל'ס פרעמדע טייכען, —
עס קען נאָט'ס ליד נישט קלינגען אין דער פרעמד —

נאָר, צביה, דיך — — דיך קאָן מיין ליד ניט ווייכען,
ווען נסך־וויין בעפלעקען זאָל מיין העמד.
(האַסטיג) נאָר ניין, דאָס וועט מיר נישט געשעהן.

(בויטענדיג דעם טאָן פאַרטראַכט.)

איך האָב אמאָל אין מקדש דיך געזעהן:
דו האָסט נאָך דאַן אַ אידיש קלייד געטראָגען,
דו ביסט נאָך דאַן אַ יונגעס קינד געוועזן.
געבראַכט האָסטו אַ קערבעל מיט בכורים
און שמייכלענדיג דעם כהן עס דערלאַנגט.
איך בין געשטאַנען דאַן מיט די לויים
און שפּילענדיג בעטראַכט דיין יונג געשטאַלט.
און פּלוצלונג האָט מיין האַרפע זיך צופלאָסען
און פרעכטיג האָט מיין ניגון זיך צוגאָסען:
עס האָט דיין בליק מיין לויב־געזאַנג בעשטראַהלט.
מיין ערשטער גרוס געוועזן איז אַ תפילה:
פאַרשווועכען וועט דאָס קיינמאָל ניט אַ לוי,
און ביז׳ן טויט פאַרבלייבען וועט דאָס ריין.
איך נעהם די בלום פון דיינע צאַרטע פינגער,
דיך אָבער, צביה, בענש איך מיט איהר חן.
פאַרשוואונדען ווערט דער חן פון ציון׳ס טעכטער:
דער זילבער קלאַנג פון זייער שטיל געלעכטער,
דער שטאָלצער טראָט און שעמעוודיגער בליס,
די צערטליכקייט און ליבע פון די טויבען,

דער ריינער וואונש און טיפער שעהנער גלויבען,
וואָס האָט געשטראַלט ביי זיי פון יעדען גליד.
וואָס טוינג די פּראַכט, ווען זי איז אָהן נשמה:
עס גיט קיין טרייסט א בילד פון לויטער שטיין;
די פרייד פאַרגעהט, איהר ענדע האָט די תאוה,
דאָס הארץ בלייבט וויסט, פאַרלאָזען און אליין;
די בעכערס פּוסט, די בלומען שוין צושאָטען,
די פלייטע שטום, די בונטע קרענץ צוטראָטען,
עס קעהרט דער ווינט פאַרוועלקטע פליטער אויס...
וואָס ווארימט דאַן, אויב נישט א בליק א ריינער?
וואָס גיט דאַן רוה, אויב נישט א פריינדליך שוים?
א שענע זעל גיט אייביג שענע בליטען;
עס מיידט דער הארבסט א מענשליכען געפיהל;
נאָר גלויבען קאָן אין הארץ די ליעבע היטען;
נאָר טרייהייט קאָן זי שיצען אין דער שטיל.
איך נעהם די בלום פון דיינע צארטע פינגער:
זי איז, ווי דו, אי שלאַנק, אי מיידעלש־ריין.
איך נעהם די בלום פון דיינע צארטע פינגער.
אָ, זיי געבענשט אויף אייביג מיט איהר חן!

א פּ אָ ל אָ ד אָ ר (דעקלאַמירענדיג):

אין געטערלויזען לאַנד, פון גאָט בעהערשטע מענשען
האָט מיר דאָס גליק געבראַכט א פּראַכטפולען געשאַנק.
און איידער איך וועל נעהן די פריחלינגס־נעמין בענשען,

נעהם צו, אַ הערליכע, מיין הארציגסט־טיפען דאנק.
צי דען האָט אייער לאנד אזעלכע בונטע רויזען,
וואָס מענען פלאַטערען אויף אַפראָדיטע'ס ברוסט?
איך וויים, איהר האָט אַ בלוט, וואָס קאָן אונענדליך ברויזען,
דאָך נישט פון ליבעס־פלאַם און לעבענס־טיפער לוסט.
אַ, וואונדערבארעס לאנד מיט וואונדערבארע זיטען,
פון אַלע געטער גלייך בעשאַנקען און בעצירט,
וואו רוהיג ווינען זיך די שעהנסטע פריהלינגס־בליטען
אין הויכען פרישען גראָז — פון קיינעם נישט גערירט
מיט טרויבען זענען פול די וויינגערטנער בעלאָדען, —
דאָך שטום איז באכוס' לויב: עס קלינגט נישט זיין געזאנג.
דער הימעל אייביג בלאָה און אייביג גרין דער באָדען, —
און דאָך איז יעדערן אין הארצען עפּעס באנג,
עס צירען נישט קיין לאנד אזעלכע שענע טעכטער, —
דאָך זוכען איינזאַמקייט אין מדבר זיינע זיהן.
צי דען איז אייער נאָט אין הימעל אזא שלעכטער,
וואָס האָט נעטויט אין אייך צו הערליכקייט דעם זין?
אַ, צביה, מזרח־רויז מיט זון־פערברענטע לאָקען,
דו בילד פון שווארצען פלאַם און ווייסען מירמעל־שטיין,
צי שטראָמט נישט איצט דיין בלוט, געיאָגט פון עראָס' אָטעם?
צי זוכט נישט איצט אַ האנד די ראָזע פון דיין חן?
אַ, צביה, מזרח־רויז מיט זון־פערברענטע לאָקען,
עס פלאַמט אין האנד ביי מיר דיין מיידעלשער געשאנק.
די רויטע רויז — דאָס איז דער פאַקעל פון דער יוגענד, —
און נאָך אמאָל פאַר איהר מיין הארציגסט־טיפען דאנק!...

צווייטער אַרויסטריט

צביה'ס טאַנץ.

נאַכט. ירושלים מיט'ן מקדש פאַרדעקט אַ בלויליכער נעפעל. הויך איבער'ן וועלדעל שטעהט אַ פולע לבנה און בעגיסט דעם מאַרמאָר־טעמפעל מיט אַ ווייס ליכט. אויפ'ן פרייען גראַזיגען פלאַץ פליסט אַרויס פון טעמפעל אַ רויט ליכט פון די פאַקלען, וואָס הענגען אַרום דער הונטער־שטער שורת זיילען. אויף דער ברייטער טעראַסע ברענען צוויי הויכע גריכישע טעמפעל־אייל־ליכטער, וואָס בערוהיגען אַ ביסעל דעם אונ־רוהיגען רויטען פאַקעל־שימער.

אין מיטען טעראַסע שטעהט צביה אין אַ קורצער טוניקע, וואָס אנטפלעקט איהרע נאַקעטע פיס ביז צו די קניה. די קרעם טיולען הענגען מאַלעריש אַרום איהר און פלאַנטערען זיך צונויף מיט די לאַנגע שוואַרצע צולאָזענע האָר.

קעגענאיבער אויפ'ן גראַזיגען פלאַץ שטעהען צוואַוואַרפען אין גרופּעס שמעון'ס און אַפּאָלאָדאָר'ס כאָרען, דער אָרקעסטער שטעהט נעבען די זיילען, פאַרדעקאָרירט אין גרינס.

אויף די טרעפ ביים זייט פון טעראַסע שטעהען שמעון און אַפּאָלאָדאָר בעזונדער זוי אין ערוואַרטונג.

פון הינטער די זײלען גײען ארויס בני זבדית מיט דינער, וואס טראגען
צוויי שטולען און קערב מיט בלומען.

בן זבדיה (צו די דינער):

די קרענץ פאררוכט,
און עהרען־שטולען צוויי מאכט גרייט
אויףביידע זייט טעראסע;
און פאקלען מעהר צינדט אן,
און בלומען מעהר פארשפרייט!

(צו שפאלאדאר'ען און שטעוג'ען.)

און איהר, געליבטע געסט, פארנעמט דעם עהרען־פלאץ,
איך האב אייך היינט בעשטימט צו זיין די עהרען־ריכטער,
נאר נישט אויף א פערברעך וועט אייער אורטייל זיין —
איהר משפט'ן וועט היינט די קונסט און גוטען וויין.

צביה:

איך גלויב דער אורטייל וועט פון ביידען זיין געמילדערט.

שמעון:

און אויב עס איז ערלויבט, מיט ווארט און קלאנג געשילדערט.

א פ אָ ל אָ ד אָ ר:

איך שטים איננאַנצען איין מיט מיין נעשעצטען נעגנער
און בעט ערלויבעניש דעם טאַנץ מיט כאָר בענלייטען.
זאָל יעדער אויסדריקען וואס איהם נעפעלט אין טאַנץ,
אין וואָרט, נעזאַנג, אין האַרפען־שפּיעל און פלייטען.

צ ב י ה:

איך גלויב, מיין טאַנצען וועט די מוזען אייך נישט ברענגען:
כאָר אייער ליד וועט מיך בענייסטערן נעווים.
דאָס ערשטע ליד פון טאַנץ געהערט, אַ שמעון, דיר,
און ווייטער, ליבע געסט, בעזיננט, ווי איהר פאַרשטעהט.
(צו די דיכער.)
דעם רויזען־קראַנץ דערלאַנגט און איך בין גרייט.

נעהמט לאַנגזאַם דעם קראַנץ אין האַנט און הויבט אָן שטיל, בעשוירען
צו בעוועגען זיך ריטמיש פון איין פוס אויף דעם צווייטען, האַלב
פאַרשעמט און ברוגז, ביי דעם שפּילען נעזאַנג פון שמעון'ס כאָר.

ש מ ע ו ן ' ס כ אָ ר:

שוין נעכטען געשניטען די פעלדער,
נעבונדען אין נאַרבען די זאַנגען;
דעם קאָרן, דעם ווייץ און די גערשטען
אין שייער בעגלייט מיט נעזאַנגען.
איצט גליהט שוין אין גאָלדענע פאַרבען,

אין פֿורפֿור אַ מאָרגען אַ נייער,
און דו ביסט נאָך אַלץ נישט געקומען,
מיין ליבער, מיין שענער, מיין טרייער.
איך בין אין דעם נאַכט־טוי געשטאַנען
און שלאָפֿיגע בלומען געריסען,
די ווינטען פֿון צפֿון און דרום
געבעטען, זיי זאָלען דיך גריסען.
געמיינט, דו וועסט קומען מיך וועקען
און וועסט אונזער האָניג געניסען, —
איצט בין איך פֿאַרשעמט פֿאַר די ברידער,
און דיך וועט דאָס, ליבער, פֿאַרדריסען.
באַלד קומען פֿון האַרבסט יועט דער רעגען,
דער האַסטיגער מלקוש און יורה,
פֿאַרפֿלייצט וועלען ווערען די וועגען,
פֿאַר פֿרעהליכע אינגלעך אַ מורא.
מיין טיר אָבער זיין וועט פֿאַרשלאָסען,
איך וועל דאָך דיין קלאַפּען נישט הערען,
דערפֿאַר, וואָס דיך האָט נישט פֿאַרדראָסען
אויף מיינע פֿאַרגאָסענע טרערען.
און איצט וועל איך טאַנצען און טאַנצען,
עס זאָלען די ברידער נישט מיינען,
עס נעהט נאָך דיר אויס מיין נשמה,
און רויט איז מיין פּנים פֿון וויינען.
אָט קומט שוין מיין סטאַדע צופֿליהען
פֿון יונגע און פֿרעהליכע ציגען,

מיין ליבער, אַ שוועסטער אַ צווייטע
ווי איך וועסטו קיינמאָל נישט קריגען.

אפּאָלאָדאָר׳ס כאָר:

תאַסטיג, געפּאַסט צו צבית׳ס געשטייגערטען טראַט:

אַ, בעט מיר אויס דאָס בעט מיט ליינען
און ברענגט מיר גיכער קריג מיט ווייַנען!
צושפּרייט ארום נעווירצטע גראָזען
און נאָכדעם זאָלט איהר מיר פאַרלאָזען.
היינט וועט דאָ זיין א נאכט פול פייער,
היינט קומען וועט צו מיר מיין טרייער.
מיט בשמים דופטען מיינע בריסטען,
פאַרהילט אין גאָלד־געשטיקטע טיכער,
די פיס געשמידט אין זילבער־קייטען,
דער טראָט זאָל זיין ביי זיי נישט זיכער.
אָט בויגען זיך ביי מיר די קניהען,
אָט ברעכט מיין קערפּער זיך אויף הינטען,
אָט פאַל איך הילפלויז אויף די ליינען,
געבראָכען ווי אַ בלום פון ווינטען...

בעזוימט האָב איך מיין אויג אין שווארצען,
עס זאָל דער פלאם דאָרט ווערען טיעפער
און שווינדלען איהם אין ווילדען טאנצען,
גלייך ווי דער וועלען־גלאנץ אַ שיפער

און מיט די היים געווירצטע אָרעמס
וועל איך איהם דריקען, דריקען, דריקען,
פאר'שיכור'ט פון דעם ווילדען טאַנצען,
פארברענט פון זיינע הייסע בליקען...

שמעון'ס כאָר:
(אריינפאַלענדיג אין די לעצטע טענער פון קענען־כאָר):

אַ חודש אַ גאנצען געפלאָכטען דעם קאָרב
האָב איך מיט די איינענע פינגער;
די יונגע ערבות געשיילט און געקלאפט,
זיי זאָלען זיך אויספלעכטען גרינגער.
מיין טאַטע געהיט האָט אין גאָרטען די פרוכט,
געשיצט זיי פון פויגעל און דויבער,
די מאַמע געוועבט האָט פון וואָל מיר אַ קלייד,
וואָס שימערט און שיינט ווי אַ צויבער.
באלד קומען וועט יום טוב מיט גליק און מיט פרייד,
וועל איך מיט'ן טאַטען צוזאַמען
נאָך ציון זיך לאָזען, פארצירט אין מיין קלייד,
בעגלייט פון מיין טייערער מאַמען.
אין וועג וועל איך קיינעם נישט געבען דעם קאָרב;
אליין וועל איך טראָגען די פירות...
מיין קלייד וועט זיך ווייסען און שיינען אין זון,
און דופטען מיין קאָרב וועט ווי קטורת.
און ווען איך וועל מערקען דעם מקדש פון ווייט,

װעל איך זיך פֿון שמחה צוטאַנצען,
און טאַנצענדיג װעל איך דערלאַנגען דעם כהן
די פּרוכט פֿון די הײמישע פּלאַנצען.
אַ, טעכטער פֿון ציון, צי װײסט איהר דעם סוד,
װאָס ריהרט און בעװעגט מײנע קניהען?
דער פּאַסטוך בן־עזרא האָט שטיל מיר פֿאַרטרױט:
מײן ליבסטער געפֿינט זיך אין ציון.

אַפּאָלאָדאָר׳ס כאָר:

די קריג פֿון װײן,
די קריג פֿון װײן
זײ זענען לער.
מײן פֿוס איז גרינג,
מײן טראָט איז פֿלינק —
מײן קאָפּ איז שװער.
מײן פֿוס דערװעגט,
מײן טראָט ערװעגט
דער הײם׳ בענעהר.
עס װעט מײן פֿלאַם
דער טיעפֿסטער ים
נישט לעשען מעהר.
מײן קערפּער בליצט, —
װאו ביסטו איצט,
אַ, שלאַנקער מאַן?

אין סאַד איז שטיל,
און מירטען פיעל
איז דאָרט פאַראַן.
איך וועל אין זיי
די לעדאַ זיין —
און דו דער שוואַן;
איך וועל אין זיי
די נימפע זיין —
און דו דער פּאַן...

שמעון׳ס כאָר:

איך האָב דיך געזוכט אין די גערטנער פון ציון,
געפרעגט אין די מערק און די גאַסען.
עס האָבען פאַרשעמט מיך די נאַכטיגע שומרים,
בעגלייט מיך מיט זייערע שפּאַסען.
ביים טויער פון מקדש געוואַרט אויף דיין קומען,
געבלאָנזשעט אין אַלע פּרדסים;
איצט האָב איך דיך ווידער, מיין טרייער, געפינען
אין שאָטענס פון רוהיגע זיתים.
נישט קוק וואָס מיין פּנים איז דונקעל, דאָס האָט איהם
געצערטעלט די זון פון פריהמאָרגען;
און ווילסטו נישט גלויבען, דאַן זעה מיינע אויגען:
דאָרט ליגט נאָך איהר שימער פאַרבאָרגען.
רערפאַר אָבער וויס איז מיין וואָלענעס קליידעל,

און ריין איז מיין ליבע אין הארצען, —
און ווילסטו נישט גלויבען, דאן זעה מיינע אויגען:
ראַרט פינקעלט איהר טרער נאָך אין שוואַרצען.
נישט קוק, וואָס די פיס זיינען באָרוועס און שטויביג —
זיי זיינען נאָך פלינקער געוואָרען:
עס האָבען די ציגען געלערענט זיי טאַנצען,
און שוועבען — דער ווינט אויף די קאָרן.
און ווילסטו נישט גלויבען, דאן וועל איך דיר טאַנצען,
און זאָלען פון ציון די אינדרען
זיך לערנען דעם טאנץ פון די פרעהליכע ציגען,
דאָס שוועבען פון ליבליכע ווינטען...

אפּאָלאָדאָר׳ס כאָר:

וועך קלאפּט אין מיר,
וועך קלאפּט אין מיר? —
מיין היים געליעבטער
קומט צו מיר.
עס זוינגט די נאַכט
אין זיך דעם קלאַנג
פון זיינע טריט...
פון יעדען ריהר,
וואָס געבען מיר,
ווערט פּורפּור־רויט
מיין רויז צוגליהט...

מיין ליעבסטער גערט!
מיין ליעבסטער גערט!
א בשמים־דופט
פון פענסטער וועהט.
די מירטע ווינקט,
די מירטע רופט: —
דיין ליעבסטער נעהט!
דער פלאם פון אייל־לאמפ שווינגט
און ציטערט, ווי ענטציקט...
מיין ווייסע ליליע לינט
אין פלימער פיעל צופליקט.
עס האט מיין אוננעדולד
צוריסען שוין דעם קראנץ,
עס ציטערן די קניה
און רייסען זיך צום טאנץ.
אט עפענט זיך די טיר...
אט ווער איך באלד דערלייזט...
עס פלאמט מיר דאס געזיכט,
דאס בלוט אין הארצען ברויזט.
מיין אויג איז האלב פארדעקט,
מיין ברוסט איז האלב ענטבלויזט.
איך שוועב, איך שוועב צום טיר,
עס ציהט מיין האנד צו איהר.
די הייסע נאכט — זי שטומט...
מיין ליעבסטער קומט!...

שמעון׳ס כאָר:

ווער הויבט דאָס אויפ׳ן וועג
אַ לייכטען דינעם שטויב?
ווער וועקט די זאנגען אויף
און וואַרקעט, ווי אַ טויב?
ווער יאָגט זיך אויפ׳ן גראָז
מיט זומער־פויגלעך גלייך?
ווער שפּיגעלט זיך אין גלאָז
פון שלעפערדיגען טייך?
ווער שרעקט די ציגען אָב,
וואָס פּאַשען זיך ביים וועג?
און וועמעס קול׳כעל קלינגט
אין פעלד, ווי זילבער פריי?
ווער צערטעלט אזוי גוט
און גלעט אזוי געטריי?
דאָס קעהרט זיך צביה אום
פון ציון שוין צוריק
צום דערפעל, וואו עס ווארט
אויף איהר א שטילעם גליק.
צוזאמען מיט איהר געהט
דער ליבסטער און מיט פרייד
אין קליינעם אויער שטיל
איהר סוד׳עט ער א סוד.
זי ווערט אַ ביסעל רויט

און שיט מיט גראָז איהם אָב
און לעגט, פון ליבע מיר,
אויף איהם איהר יונגען קאָפּ.
ווי גוט איז אַזאַ רוה,
פון קיינעם נישט געשטערט!
ווי גוט איז אַזאַ רוה
אויף גאָט'ס געבענשטער ערד!

צביה
(שוועבט־צו טאַנצענדיג צום שטול, לאָזט זיך אַראָב אויף איהם טורמלענדיג)

ווי גוט איז אַזאַ רוה...

דריטער ארויסטריט

דער קאמף.

די דעקאראציע דיזעלביגע. אויפ'ן טעראסע שטעהען צושטעלט טישען מיט נידעריגע לעהן־בענק, געבעט מיט ווייכע קישענס. אויף די לעהנבענק ליגען אין פארשידענע פאזעס מענער און פרויען, טרינקענדיג און פיהרענדיג צווישען זיך א שמועס. נעבען א בעזונדערן טיש, אבגערוקט פון די איבעריגע, זיצט שמעון מיט זיינע פריינד, בעדינט פון בעזונדערע דינער.

צווישען די געסט זיצען צבית, אפאלאדאר און בן־זבדית. נעבען צבית'ן שטעהט א דינער מיט א לארבער־קראנץ אין האנט.

לויט בן זבדית'ס א צייכען הויבט זיך אויף פון צווישען די געסט אפאלאדאר מיט א בעכער וויין.

א פ אַ ל אַ ד אַ ר:

עה־וואַ־הע, עס פליהען פליטער,
רויזען טראַגען זיך אין לופט;
דורכ'ן מארמאַר געהט א ציטער,
און די פלייטע שטורמיש רופט...
צביה טאנצט, אין רויזען־קראנצען
שוועבען איהרע שלאנקע פיס;
טערפסיכאָרע פיהרט איהר טאַנצען
און בעגייסטערט זי געווים,
ווי א מאַרגען־נעבעל ווינט זיך
אום דער טיול אין ראַזען שיין.
רייצענד דעקט ער אויף די סניהען
און ער הילט זי ווידער איין...
דאַ ערשיינען זיי, ווי זיילען,
וועלכע שטיצען וועגוס' הויז,
און דאַ פליהען זיי ווי פיילען,
בליצענד פון דעם טיול ארויס;
דאַ ווי שוים אויף בלאָהע וועלען
אין דעם טאַנץ פון וואסער־פאל;
דאַ פארגליווערט ווי א געטין
אויף א שטאַלצען פיעדעסטאל.
צביה, צביה, אַ, ווי היי־ליך
מוז דער קערפער זיין געווים,
וועלכער שטיצט זיך און בעוועגט זיך

אויף אזעלכע געטער־פיס !

שמעון (הויבט זיך אויף):

רייצענד איז דער פוס פון תאוה,
ווען אין ווילדען טאנץ ער בליצט;
ווירדיג טרעט דער פוס פון גאוה,
רוהיג, ווי פון שטיין געשניצט;
אבער שענער, לייכטער, צארטער
איז דער פוס פול צניעות־פראכט,
ווען פון אונטער זיידענס ווייסע
שלייכט ער רוהיג און באזאכט.
א, איהר אינדינס, ציון׳ס טעכטער,
מיט די בליקען שווארץ און פייכט,
וועמעס פוס פון אייך איז קלענער,
און ווי צביה׳ס גרינג און לייכט?
ווען זי שוועבט אריבער גראזען,
טרייסלענדיג דעם טוי פון זיי,
גלייך א ווינטעל וואלט געבלאזען
און בעריהרט זיי מיט זיין ווייה.
יעדער טראט האט זיין מעלאדיע
פון געפיהל און הארץ בעלעבט;
צביה, דיינע טריט — זיי זיינען
פון דעם שטילסטען קלאנג געוועבט...

אפאלאראר:

גלייך ווי וואָלקענס אין אַ שטורעם
שוועבען דיינע שווארצע האָר;
ווירדיג קוקט דורך זיי דער שטערן,
ווי סעלענעס פּנים קלאָר;
אויפגעעפענט פול מיט פייער
בליקען דיינע אויגען צוויי,
אויף די באַקען פאלט דער פורפור
פון דעם בראנד, וואָס פלאמט אין זיי;
נאָר דער העלפאנד־ביין־געשניצטער
נאָז — ער בלייבט ווי חרמון׳ס שניי:
זיינע ווינקלען רענט אַ ציטער
פון געווס און ליבעס־ווען...
ע־ווא־העז, ווער האָט דעם שלאנקען
מארמאָר־טורעם אויפגעלעבט?
צביה׳ס האלז בעוועגט זיך ריטמיש,
צביה׳ס האלז אין בלומען שוועבט.
און די יונגע ליליען־בריסטען
כוואליען אויף דעם צארטען זייד.
צביה, ביסט די קרוין פון שענהייט
און די געטין פון דער פרייד...

שמעון:
אין דעם ווינט פון זונען אויפגאנג

ווינגט זיך אום אַ ליליע דיין;
ביי דעם מזרח ווינקט דער שטערן
פון פריהמאָרגען, פול מיט חן;
הינטער פּאַלמען דרייזט דער הימעל,
רויטעלט אויף דעם טוי, וואָס פּאַלט:
באַלד וועט ווערען גאָלדיג הייליג
אונזער ווייסע בלום בעשטראַלט.
צביה, דו פאַרמאָגסט די פאַרבען
פון דעם שטילען מאָרגען־בילד:
ווי די ליליע ביסטו זויבער;
ווי דער שטערען שיינסטו מילד;
ווי דער טוי איז פריש דיין קערפּער;
ווי די לופט דיין אָטעם שמעקט,
און די לוסט — זי לייכט און וואַרימט,
ווי דער ערשטער שטראַל וואָס וועקט...

אַ פּאָלאָדאָר:

שטיינט דאָס ווענוס איצט פון וואַסער?
אָדער פּאַלט דאָס עאָס' ליכט
אויף אַ וויים געשניצטען מאַרמאָר,
און מיר טרוימט זיך דיין געזיכט?...
צביה, ביסט אַ וואונדער־וואַזע,
אויסגעשניצט פון העלפאַנד־ביין;
ביי דעם ראַנד בעצירט מיט עבען

מיט אַ בונטער רויזען־קרוין.
ווער בעשענקט איז פון די געטער,
דער געהערט זיי אונבעוואוסט.
צביה, צביה, דיאָניסוס
דרעמעלט אויף דיין יונגער ברוסט.

ש מ ע ו ן (שפּיל ווי פאַר זיך):

מילך און האָניג טריפען דיינע ליפּען;
טיפע ליבע שטראַלט פון דיינע אויגען,
און דיין אָטעם שמעקט מיט פעלד־געווירצען.
נעלקען טריפען דיינע ליליען־פינגער.
אָ, ווי גוט די ליפּען איז צו זויגען
און די זעל אין טיפען בליק צו שטירצען!
קושען שטיל די ליליען־צאַרטע פינגער
און צו זיין דיין איינציגער בעזינגער;
פאסען דיך צווישען אַלע שטערען;
ליבען טיף און טיפער נאָך בעגעהרען,
ריין פון שווערע זינדיגע בעגעהרען
גלייך דער זון, דעם הימעל און די שטערען...

א פּ אָ ל אָ ד אָ ר (גערייצט):

ע־וואָ־הע! די כוסות גליהען
און צום טאַנץ די פלייטע רופט.

וועמען כראניאן בויגט די קניהען,
יענער פיהלט קיין רויזען־דופט.
יונגער ציהט מיט פעסטע וואָרצלען
פון דער ערד איהר פעסטען זאפט;
ערדיש איז דעם מענשען׳ס שענקייט,
ערדיש איז דעם מענשען׳ס קראַפט.
ע־וואַ־הע! ווער בליהט אין שרון,
יונג און זאפטיג, פריש און קלאָר?
באכוס, צביה, ווערט פארשיכורט
פון דעם דופט אוים דיינע האָר...

שמעון (ווי פאַר זיך):

שטילער, ליד, אנטשטום אין הארצען,
ווארט אויף צביה׳ס ליבען בליק.
אין א לייכטען זייד א שווארצען
דרעמעלט דאָרט א טיפעם גליק.
ציה אָן פערל אויף א שנירעל,
פון דעם פיינסטען גאָלד געוועבט,
פערל־ווערטער גאָלד־געהאפטע,
נאָר פאר איהר אליין בעלעבט.

אפאַלאָדאָר:

דיינע אויגען — נעכט צוויי הייסע,

טרוימען פון אַ לאָרבער־וואַלד;
איינגעהילט אין פלאָראַ׳ס גאָבען,
פון סעלענעס ליכט בעשטראַלט,
שלאָפט אַ נימפע: איהרע גלידער
צערטעלט, גלעט אַ סאַמעט־גראָז;
פון דער ווייטען קלינגען לידער, —
פאַן, דיין פלייטע איצטער לאָז!
ניין, סעלענע וועט נישט מערקען,
פלאָראַ׳ס גאָבען זענען פיל;
הינטער פייכטע לאָרבער צווייגען
גנב׳עט פאַן זיך אין דער שטיל.
נימפע׳ס ברוסט בעוועגט זיך האסטיג,
עראָס׳ פארב איהר פנים צינדט,
און דער שמייכעל אויף די ליפּען
רופט און לאָקערט, ציהט און בינדט...
דיינע אויגען — נעכט צוויי הייסע;
פול מיט תאוה, פול מיט גלוט.
פאַן און נימפעס צויבער קוקט דאָרט
אין יהודה׳ס הייסע בלוט...
אָ, ווען נישט די לאַנגע ברעמען,
ווער וואָלט בייסטעהן דיר געקענט?...
זייער שאָטען שיצט פון פייער
און איך בין נאָך נישט פאַרברענט.

(זעצט זיך מיד.)

שמעון:

אויגען זיינען דימענט־שויבען,
יואו דעם מענשענס זעלע בליקט.
־יינע אויגען זיינען טויבען;
ווער עס זעהט זיי איז בעגליקט, —
גרויס און אָפען, ווי ביי לאנען,
פייכט פון ליעבע, זאנפט פון הארץ,
לייכט פארשלייערט פון רחמנות
און פון טיפע סודות שווארץ.
רוהיג שטראַלען זיי פון אונטער
זייד געוועבטע ברעמען צוויי,
לאנגע פאַרהאַנגען פון צניעות
און פון שטילען ליבעס־וועה.
די וואָס האָט אזעלכע אויגען,
די איז פולקאָם אין איהר פראַכט,
דער געהערט פון טאָג די אכטונג
און די ליבע פון דער נאכט...
(בייסענדיג דעם טאָן.)
שטילער ליד, אנטשטום אין הארצען,
ווארט אויף צביה'ס ליבען בליק.
אין א לייכטען זייד א שווארצען
דרעמעלט דאָרט א טיפעם גליק.
ציה אָן פערל אויף א שנירעל,
פון דעם פיינסטען גאָלד נעוועבט,

פערל־ווערטער גאָלד געהאפטע,
נאָר פאר איהר אליין בעלעבט...

צ ב י ה (צו אסטלאראר'ן):

איהר האָט מיך פיעל בעצירט
און פראכטפול מיך בעזונגען,
נאָר אייער ליד האָט נישט
מיין מיידעלש הארץ בעצוואונגען.
איהר האָט מיין זעל צעטיילט,
איהר קענט א העלפט נאָר ליבען, —
מיין מיידעלש־יונגע זעל,
זי איז דאָך גאנץ געבליבען...
דאָס זעלבע הארץ פון גלות
איז אויך דאָס הארץ פון טרערען,
און מיט דעם הייסען בלוט
קאָן איך א תפילה הערען.
מיין קוש איז הייס און דאָך
קאָן שטיל מיין ברוסט פארווינגען,
און אין מיין שטורעם ליד
קלינגט אפט א צארטער ניגון.
עס לאָזט יהודה'ס לאנד
דעם מענשען'ס הארץ נישט צאנקען:
זיין אטעם רענט דאָס בלוט,
זיין הימעל וועקט געדאנקען.

דער וויסטער מדבר־זאמד,
די פרישע גרינס פון שרון —
זיי ביידע זיינען שטיל
אין מיר בעהעפט געוואָרען.
אַפּאַלאָדאָר, נישט דו
פאַרשטעהן ווערסט די נשמה,
וואָס דינט צום גרויסען גאָט
פון ליבע און נחמה.

צו שמעונ׳ען

דיר, שמעון, קומט דער קראַנץ:
דיין ליד האָט מיך געפאַנגען,
כאָטש שטיל און נישט געציערט,
דאָך ברידערליכע קלאַנגען.

צערונענע טרוימען

פראַגמענט פון דער פּאָעמא די חסידישע טאָכטער.

L

װאָס קען איך דיר, טייערע, געבען אַלס דאַנק,
װאָס קען דײַן נשמה בעגליקען ?...
איך װײס: דו האָסט בעסערס געזעהן אין דײַן טרױם,
און מיטער װעט דיך נישט ענטציקען.

װען איך װאָלט אַ קעניג געװעזען, װאָלט איך
בעפעהלט דיר אַ פּאַלאַץ צו בױען;
דאָרט װאָלט איך אין שטילע און ליכטיגע נעכט
מײַן הײליגסטען טרױם דיר פאַרטרױען...

דער פּאַלאַץ װאָלט עהנליך געװעזען אױף דיר:
פון דרױסען רײַן קלאַסישע ליניען,
אין זעלע — אַ צױבער פון טױזענד אײן נאַכט,
מיט הײסען פאַר׳חלומ׳טען זינען.

די װענד — פון דעם רוהיגסטען מאַרמאָר געהאַקט,
מיט זײליגע שלאַנקע פּאָרטאַלען;
דאָך אינװײניג װאָלט מאָורישאַניש געפּוצט
געװעזען די הײמליכע זאַלען.

די ווענד וואָלט איך אַלע אין צערטליכען אַרט
פֿאַרצירט מיט בלאַס־פֿאַרבינע רויזען,
די פֿענסטער געשניצט, גלייך ווי שפּיצען אין שטיין —
זיי וואָלטען חעם פֿאַרט דיר ענטבלויזען.

אַ לופֿטינער נעץ אַראַבעסקען וואָלט הויך
דעם הערליכען באַלקען בעצויגען;
דאָרט וואָלט איך אין פֿלאַנטער פֿון פֿלאַנצען און טיער
געפֿאַנגען די טרוימענדע אויגען...

די טירען — פֿון עבען און עלפֿאַנט־ביין־פֿאַרב,
פֿון לייכטען מאָזאַיק דער באָדען.
און אַלעס וואָלט זיך פֿון די פּאַלמען אַרום
אין גרינליכע שאָטענס געבאָדען.

אויך קלאָרע באַסיינען געוועהן וואָלטען דאָרט,
און וואונדערליך שטילע פֿאָנטאַנען,
וואָס וואָלטען געזיפֿט מיט אַ ידופֿטיגען טוי
אויף פֿלירשענע גרינע דיוואַנען.

אויף פּריגנדליכע זאַפֿעס פֿון דונקעלען סאַמעט
געוויסט וואָלטען זיך דיינע גלידער...
האַרביי וואָלטען מידלעך אויף ציטרען געשפּילט,
און רוהיג פֿאַרוויגט דיך מיט לידער...

און ווען דיר זאָלט נאָכדעם דערעסן דאָס אַלץ
און לאַנגווײַליק וואָלט דיר געוואָרן, —
דאַן וואָלטן מיר, ליבסטע, צו גאַסט אויף אַ צײַט
צו פֿעטערס און מומעס געפֿאָרן".

אַזוי האָב איך שטיל בײַ מײַן ליבסטער געטרוימט,
ווען זי איז בײַם שפּיגל געשטאַנען,
די הענט אירע האָבן גערוט אויפֿ'ן [illegible],
ווי העלזער צוויי ווײַסע פֿון שוואַנען...

„דו טרוימסט ווי אַ לעמוואָך אין שלעכטער מאַניר:
דאָס גוטע אין מיאוסע פֿאַרשפּונען;
דײַן שלעכטע איראָניע האָט אַלעס צעשטערט,
דײַן חלום איז קלעגליך צערונען."

אַזוי האָט מײַן ליבסטע פֿאַרדריסליך געזאָגט,
פֿון שפּיגל זיך ווענדנדיק האַסטיק.
און פּלוצלונג האָט אַלעס פֿאַרלאָרן בײַ איר
די שטרענגע און רויִקע פּלאַסטיק.

די לענגלעכע פֿינגער געדריקט צו די האָר
אין האַלב נאָך געשוועבט צום שפּיגל;
די אַרבל פֿון דאַזיקן זײַד־מאַטענע
געוועגט האָבן לײַכט זיך ווי פֿליגל.

ווי פליגעל, ווי ווייסע, פון מאָרגען בעשטראַלט,
אין רימטישען פאַכען און שוועבען,
און פלוצלונג האָט איינס פון די פליגעל מיר שטיל
אַ גלעט אויפ'ן שטערען געגעבען:

„דו ביסט מיר אַ שלעכטער און מעהר נישט געגנב,
איך וויל דיינע טרוימען נישט הערען.
און וועסטו מיר ווייטער נאָך זיין אַזוי קלות —
אַב חבר וועל איך מיט דיר ווערען...

איך דאַרף נישט די טרוימען: איך האָב זיי געגנב,
איך בין מיט זיי האָט שוין אין לעבען.
אַגב פלעגט דער טאַטעשי שענער פון דיר
די מעשיות דערצעהלען פון רבי'ן.

און ביסטו עס ווירקליך דער איינער, וואָס ווייס
די חסידישע טאָכטער צו פיהלען,
דאַן מוזטו זיך, ערשטענס, ענטזאַגען פון וויץ,
פון קונסט, ווי אין ליבעס צו שפילען.

מיר זענען געפעהרליך, ווי פוריען אין שפיעל,
און זאנפט, ווי די טויבען אין ליבען:
מיר ברענען, ווי אַפּפער אין הייליגען פלאַם,
און דויבערען שרעקליך אין טריבען..."

II.

„מיר זייגען געפעהרליך ווי פוריען אין שפיל,
און זאנפט ווי די טויבען אין ליבען:
מיר ברענען ווי צאפער אין הייליגען פלאם,
און רייבערען שרעקליך אין טריבען...“

דאס זיינען די ווערטער, וואס האבען מיר לאנג,
אונענדליך אין אויער געקלונגען;
מיט טויזענדער שטימען גע׳סוד׳עט, גערעדט,
מיט טויזענדער טענער געזונגען.

דער רויש פון די ווארשעווער גאסען האט נישט
געקענט אט די קלאנגען פארשטומען.
איך האב זיי געהערט אויף דער רוישיגער גאס,
איך האב אוים׳ן פעלד זיי פארנומען.

זיי האבען געלאקט מיך פון יעטווידען הויז
מיט שווארצע און גארענדע אויגען,
מיט שטאלצע געזיכטער, מיט צערטליכע הענד
און זאפטיגע ליפען געצויגען.

אַך, יענע בת מלכה, וואָס איך האָב געטרוימט,
בעקומען האָט טויזענד געשטאַלטען.
איך האָב זיך אין אייגזאַמער שול נישט געקענט
פון לאַקענטרען צוויבער בעהאַלטען.

איך האָב זיי געזעהן אויף אַ וואַרשעווער באַל,
אין וואונדער־בוקעטען געקליבען;
זיי האָבען מיט זיירענס און סאַמעט געדרושט:
מיר דרייבערען שרעקליך אין טריבען.

אַט דאָס איז געוועזען אַ רויבערען, גאָט,
איך וועל דאָס נישט קיינמאָל פאַרגעסען!
זיי זיינען, ווי ניפטיגע בלומען אָרום,
אין בונטע קאָסטיומען געזעסען.

דער מאַן האָט זיין אַפּיום בעהאַלטען געשפּריים,
איהר גיפטיגען אָטהעם די ליליע,
מיט דיכע און צערטליכע דופטען גע'סם'ט
מיין זעל האָבען מאַיגלעקלעך שטילע.

פיאַלקעס, ריזועדאַ, בעשיידען און היים,
אין דונקעלע היימליכע לאָז'ען —
זיי האָבען פון יונגע, נאָך קטאַספּיגע בריסט
די גיפטיגע דופטען יצעלאָזען.

און רויזען און רויזען פון אלערליי ארט,
מיט ווילדע און צערטליכע דופטען —
זיי האבען פון רייצענדען באלדעקאלטע
צעשפרייט זייער גיפט אין דער לופטען.

לעם מיר אויף א זאפע געזעהן האב איך צוויי,
אין פרעמדע פיקאנטע קאסטיומען;
זיי האבען פאר'חלומ'ט געקוקט אינ'ם זאל,
ווי שעהנע עקזאטישע בלומען.

די ערשטע איז שלאנק און געשמיידיג געווען,
מיט אויגען צוויי מיסטישע, גרויסע —
זיי האבען האלב־אפען געקוקט אינ'ם זאל,
ווי אווענדס צוויי טראפישע הייסע.

די ברעמען — זיי האבען צוויי שאטענס געלייגט
אויף איהרע בלאס לענגליכע באקען.
געהיים און פארפיהרעריש האט זיך געוויסט
פון דונקעלע לאקען איהר נאקען.

דאס קלייד איז געווען פון ים־גריניגעם פארב
געכוואליעט אין טויזענדער פאלבען.
ווי מילך־ווייסער שוים האט געוויסט זיך אויף זיי
איהר ברוסט און געדופטעט מיט זאלבען.

פאַרוואָרפן אַ פוס אויף אַ פוס איז זי שלאַנק
האַלב־זיצענד אין זאַפע געלעגן,
און פלוצלונג האָט שנעל זיך דער גרינליכער ים
גענומען אין כוואַליעס בעוועגן.

און איך האָב דערזעהן: ווי פון מאַרמאָר געשניצט,
אין שוואַרצע דורכזיכטיגע שטרימפען,
צוויי שלאַנקע בעוועגליכע מיידעלשע פיס,
ווי יונגע צוויי שפּילענדע נימפען.

אויף טופליעס צוויי ווייסע פון סאַמעט און האַפט
האָט זי אין אַ וואַלס זיי צעטריבען.
און איך האָב אין ווילער איהר שטימע דערהערט:
„מיר רויבערען שרעקליך אין טריבען...“

די צווייטע איז, גלייך ווי אַ צייטיגע פרוכט,
אין בלומיגען אַטלעס פאַרזונקען.
האַלב־ליגענד פאַר׳חלש׳ט, פון ווייכען געוועב
מיט פאַרענדע גלידער געוואונקען.

די לאָקען, ראָקאָקאָ געטורעמט אין הויך,
דאָס פנים גערויזט פון פערלאַנגען,
די ליפען האַלב אָפען און גליהענד ווי קויל —
זיי האָבען געלאָקט ווי מיט צוואַנגען.

ו

א ברוסטטוך פון טיול האָט איהר בוזעם פאַרהילט,
אויף וועלכען איהר האָר איז געלעגען,
נאָר אָפט מיט צוויי לייכטליכע פינגער פלעגט זי
די ראָז־בלאַסע סודות ענטפּלעקען.

איהר אָטעם האָט דופטיג און פלאַמיג בערוישט,
און אלע געדאַנקען פאַרטריבען;
די אויגען נאָר האָבען האַלב אָפען געבליצט:
„מיר רויבערען שרעקליך אין טריבען...“

לעם מיר איז געזעסען פארקלערט ריכטער איקס,
און טרויריג בעטראַכט די געשטאַלטען;
זיין קינסטלעריש אויג האָט געפונען אין זיי
דעם אידישען טרויער בעהאַלטען:

„דערקענט איהר ניט, איינגעזאָרן, שוועסטער פון אונז,
צוויי פראַכטפאָלע אידישע טעכטער?
אַט זעהט פון האַלבגעשלאָסענעם בליק, ווי עס קוקט
דער אידישער צער, ווי א וועכטער.

איהר ווייסט, ווען איך זעה זיי — האָר איך פון ווייט
דעם ניגון פון שכינתא בגלותא.
די ערשטע וואָס טאַנצט, דאָס איז שבתי צבי'ס ווייב,
די מיסטישע לוסט־מטרונותא.

די צווייטע, וואָס ליגט אינ׳ם אַטלעס פֿאַרהילט
און ברענט אַזוי פֿאַרטעם און עדעל —
דאָס וואַרט אויף איהר ליבענדען פּוילישען טראַף
אַ יונגע פֿראַנקיסטישע מיידעל.

יאָ, ליבער, זיי זיינען פֿון פֿאָלק שוין אַוועק,
זיין גייסט אָבער איז זיי געבליבען:
זיי ברענען, ווי אַמפּער אין הייליגען פלאַם
און רויכערען שרעקליך אין טריבען...״

III.

...„שוואַרץ בין איך, אַ טאָכטער פון ציון, דאָך שעהן —
א בלום פון די זוניגע לענדער.
ווי קדר׳ס געצעלטען איז דונקעל מיין חן,
מיין לייב איז ווי שלמה׳ס געווענדער.

עס האָט מיך פאַר׳שתפ׳עט די זון, ווען איך בין
געשטאַנען די וויינגאָרטנער היטען,
די גערטנער די פרעמדע — זיי האָב איך געהיט,
און מיינעם — איהם האָב איך געמיטען.

אָ זאָג מיר, מיין ליבסטער, וואו טרייבסטו די שאָף?
וואו רוהסטו נאָך מיטאָג, מיין ליבער?
פאַר וואָס זאָל איך אומעדום פרעגען אויף דיר
און פלאַטערן, גלייך ווי אין פיבער?“

— „אָ טרייע, דו טרייב נאָך די טריט פון די שאָף
דיין פרעהליכע סטאַדע פון ציגען,
אַהין, צו די זאַפטיגע לאָנקעס פון טאָל,
אויף וועלכע די פאַסטוכער ליגען.

עס רויטלען, מיין טרייע, די באַקען ביי דיר,
ווי עפּעל פון די זילבערנע ביימען;
דאָס שנירעל קאָראַל — עס בליהט אויף דיין האַלז,
אַזוי ווי אַ קרענצעל פון קוויימען.״

— „אַ בינטעל פון מור איז מיין ליבסטער ביי מיר —
צווישען די בריסט מיינע רוהט ער —
אַ הענגעל פון טרויבען איז ליבסטער ביי מיר —
אין עין גדי׳ס וויינגערטנער גליהט ער.״

— „שעהן ביסטו, מיין טרייע, און ליבליך און צאַרט,
די אויגען ביי דיר זענען טויבען.״
— „שעהן ביסטו, מיין ליבסטער, און הערליך און שטאַרק,
די פּרימס ביי דיר זיינען לויבען.

די יצוויקען — זיי ברינגען ביי אונז אויפ׳ן בעט,
דאָס הויז איז פון מעכטיגע צעדער.
פון ציפּרעסען האָלץ איז ידער באַרען געבעט,
די לופט איז פון בליהענדע סעדער...״

* * *

ווער וואַרקעט מיר צערטליך פון ליעדער דאָס ליעד
און ווינט מיך אין שטראָם פון די טענער?

א ריח פון לאַנקעס מאכט דופטען די לופט,
מיין גאַרטען ווערט ריינער און שענער!

דאָס האָט זי, מיין ליבסטע, אין צימער ביי איהר
אין איינעם פון די פרייטאָג צונאַכטען
געפרובט אין דער פרעמד מיט אַ בילד פון דער היים
ערפרישען מיין גייסטיגען שמאַכטען.

איצט שטעהט זי אַ שלאַנקע, אין ווייסען פאַרקליידט,
און צינדט אָן די ליכט אין די לייכטער.
עס שיינען די אויגען מיט רוהיגען פרייד,
אין הארצען ווערט ברייטער און לייכטער...

אזוי לייכט די מלכה פון שבת ביים שוועל,
בעגלייט פון חדויי גאָלדענע שטערען.
אזוי שטראַהלט די שכינה אין שעה פון דער טרייסט,
אין שטילען ערלייזונגס־בעגעהרען...

אזוי איז די הייליגע „הירטין" וואָס רוהט
אין דופטענדען „פעלד פון די עפעל"...
אזוי געהט דער מאָרגען־רויט אויף, אויף דער וועלט
אין ראָזיגען גאָלדיגען נעפעל.

אין חדר ווערט טונקעל, די ליכט פלאַמען אויף,
דער טישטוך ווערט קלערער און העלער,

עס פינקעלט אין פורפור דאָס פלעשעל מיט זויין,
עס שפּיגלען זיך רוהיג די טעלער.

די חלות — זיי ליגען געהייליגט פאַרדעקט —
אַן איינגעפאַכע גאָב פון די מענשען.
אין שטוב שוועבען אומ'עט מלאכים פון פריד
און בענשען און בענשען און בענשען.

— „ווי שלאַנק ביסטו, ליבסטע, אין זייד־ווייסען קלייד,
וואָס פאַלט אין מאַיעסטעטעשיע פאַלבען!
אַזוי נאָר קאָן רוהיג אַ קיניגען שטעהן
אין פורפורנעם קלייד פאַר'ן זאַלבען!

— „אַ זאָג מיר ווער האָט דיר פאַרצויבערט דיין פּראַכט?“
— „דער הייליגער שבת, מיין טרייער,
די חסידישע טאָכטער ברענט וואונדערליך העל
אין ריינעם און הייליגען פייער.“

אַזוי האָט מיין ליבסטע מיר פריינדליך געזאָגט
און שנעל פון'ם צימער פאַרשוואונדען,
נאָכדעם ווי איהר קוש אויף די ליפּען ביי מיר
האָט פּלוצלונג די פלאַמען צעצונדען.

דער מלאך פון טרוימען האָט שנעל אויפ'ן פלאַם
געטריקענטע בלומען צעשאָטען,

און אויפגעבליהט האָבען זיי וואונדערליך שען
אין שפּיל פונ'ם ליכט און די שאָטען.

דאָס זייגען געוועזען די בלומען פון טרוים,
וואָס ליגען געהיים אין יזכרון:
די קנאָספען פון חדר, די בליטהען פון 'היים,
די בלומען פון קינדישע יאָהרען.

א פרעכטיגער גאָרטען, א סודות'דיג' פּאַרק
פון שטילע פאנטאַנען און קוואַלען —
דאָרט וויגט די בעריאָזע איהר לאָקיגען קאָפּ,
און ס'חלש'ט די פּאַלמע אין שטראַלען;

דאָרט סוד'ען די סאָסנעס פון ליטא פאַרטראַכט,
און ס'רוישען פון חרמון די צעדער;
דאָרט שפּרייטען זאַראַנגשען אין לופט זייער דופט,
און ס'בליהען די ליטווישע סעדער;

דאָרט שפּיגעלט דער ניעמאַן אין וואַסער ביי זיך
פון נראָדנאָ און קאָוונע די הימעל;
דאָרט טובל'ט די מויערען טבריה די שטאָדט
אין בלאָהען כנרת'שען שפּיגעל.

און דאָרט, אין דעם שטילען פאַרצויבערטען פּאַרק,
שפּאַצירען די הערליכסטע פרויען —

די טעבטער ישראל׳ס, ידי וועלכע איך פלעג
אין יוגענד מיין ליעבע פארטרויען.

זאט זעה איך א זומערדיג פרייטאג צונאכט:
אין קלויז איז עס פייערליך ליכטיג,
עס ברענען די בליך־לאמפען מונטער און העל,
דער פאל איז געוואשען און ציכטיג;

די ווענד זיינען נאר וואס געקאלכט און בעמאלט,
דער אלטער פרכת פון ארון
הענגט ערענסט און רוהיג, בעהאלטענדיג שטרייגע
דעם סוד פון אוגעענדליכע יאהרען;

דעם עמוד בעלייכטען צוויי רייהען פון ליכט,
עס גלאנצען פון מזרח די בילדער,
דער לייב זעהט אויס שטארקער, גראציעזער דער הירש,
די טויבען — נאך צארטער און מילדער.

דאס פענסטער איז אפען — איך דאווען לעם איהם
און לאז מיך פון נאכט־ווינטעל גלעטען.
עס ניסט זיך מעלאדיש פון חזן די שטים
אין בענקענדען רוהיגען בעטען.

פון יענעם זייט טייך ווייהט א ריח פון היי,
עס פינקלען פון הימעל די שטערען,

די וואַסער־מיהל רוישט אין דער שטילקייט פון נאַכט,
עס לאָזט זיך אַ פלייטע וואו הערען.

עס גיסט זיך דער מורמלענדער מעריב פון קלויז
און וועקט אויף אַ הייסען פערלאַנגען.
מיר דוכט, אז שולמית — זי ווינקט פון דער ווייט
און ציהט מיך מיט מעכטיגע צוואַנגען.

אַ רויזען־פעלד בליהט וואו פאַר טויזענטער מיל —
דאָרט וויהען די אמת'ע בשמים.
דער טייטעל־בוים צייטיגט, דער עפעל־בוים שמעקט,
און ס'רוהען אין נאַכט־טוי די כרמים.

דאָרט זיצט זי צווישען הדסים און וואַרט
ביים ברעג פון אַ קוואַל אויף מיין קומען,
די בריסט איהרע קושען אַרוים פונ'ם העמד,
ווי נישט קיין צעוויקעלטע בלומען.

מיט וואַסער־ליליען פאַרפלאָכטען די צעפּ,
איהר שטערן בלייבט וואַרציג אין דונקעל,
עס רויזען די באַקען, עס פּערלען די ציין,
דער בליק איהרער שיינט ווי קאַרפינקל.

אָט, דוכט מיר, זי נעמט מיר אַרום'עט דעם קאָפּ
און סוד'עט: מיין ליבער, מיין טרייער!

די חסידישע טאַכטער ברענט וואונדערליך העל
אין רייגעם און הייליגען פייער."

פאַרשוואונדען דער חלום... און שנעל אויף זיין אָרט
קומט ווידער אַ חלום אַ צווייטער...
אַט הער איך: עס שטורעמען כוואַליעס פון ים,
עס שפּרייט זיך אַ מדבר, אַ ברייטער;

און איבער איהם טראָגט זיך אַ שלאַנקע געשטאַלט
און פּאַכט מיט אַ פויק אין דער לופטען,
דאָס פּנים איהרס פלאַקערט אין טיפען עקסטאַז,
די קליידער — זיי שמעקען מיט דופטען;

די אויגען געשלאָסען, צופלאַטערט די האָר,
עס העפט זיך דער זייד צו די גלידער,
עס יובעלט איהר שטימע אין יונג־פרויען־כאָר
און טראָגט זיך אין מעכטיגע לידער.

עס שטורעמט, עס רוישט און עס ווירבעלט דער ים
מיט טויזענדער מעכטיגע טענער,
עס פלאַקערט די זון ווי אַ גאָלדענער פלאַם,
עס וויהען אין לופטען די פענער,

עס בליצען די שווערדען, די מחנה — זי בלאַנקט
פון פאַנצערס און שניי־ווייסע העמדער.

עס בלאָזען די שופרות, עס יובעלט דאָס פאָלק,
עס שטויבען פון מדבר די זעמדער.

דאָך איבער אַלץ טראָגט זיך איהר פריידיגעס ליד,
איהר שטימע בעהערשט אַלע קלאַנגען,
עס ברויזט, ווי דער ים, און עס פלאַמט, ווי די זון,
דאָס ליעד פון די פרייהייטסגעזאַנגען.

אָט קומט זי אַלץ נעהנטער, אָט שטעהט זי לעם מיר,
אָט קוש איך דעם זוים פון די קליידער.
עס ווערען פאַרשוואונדען די ליכט און דער טיש,
די ווענד און די מעבעל פון חדר.

איך זעה איהרע אויגען געווענדעט צו מיר...
אָט, דוכט מיר, זי וויל מיך בעריהרען...
— „אָ, מרים הנביאה, איך געה נאָך דיין רוף,
איך פאָלג דיך וואוהין דו וועסט פיהרען!“

אָט, דוכט מיר, איך שפרייז פול מיט ליבע נאָך איהר,
און עמיצער סוד'עט מיין טרייער:
„די חסידישע טאַכטער ברענט וואונדערליך העל
אין רייכעם און הייליגען פייער“.

*
*   *

דער שנור פון די טרוימען האט פלוצלונג געפלאצט.
מיט לאנגזאמע טריט אינ'ם חדר
איז ווידער מיין איינציגע, טרייע אריין
אין שווארצע און זייַדענע קליידער.

די בלויע נעוועץ איז פון גרויזדונקעל זייַד,
מיט נאכט־שווארצע שפיצען בעפליטערט.
א גרויסער בריליאנט, ווי א קינדישער טרער,
האט רייַן אויף איהר בוזעם געציטערט.

א שנירל פון פערל האט צערטליך איהר האלז
בעזוימט מיט א מאטמאווען שימער.
די לאקען — זיי זייַנען געלעגען פארטראכט,
בעהויכט מיט א בענקענדען סימער.

פון זיי האבען זואונדערליך קינדיש געקוקט
צוויי אויערן ווייסע און קליינע,
מיט דימענטען דונקע, וואס האבען געבליצט
ווי טראפענס פון מארגען־טוי דייַנע.

דאס פנים געוועזען איז ערענסט און ווייך,
די ליפען האלב־שמייכלענד אין טרויער,

די אויגען די גרויסע פארנעפעלט מיט זאָרג,
פארהילט מיט א זיידען שלייער.

אזוי גאָר שפאצירט אין איהר איינזאמען פארק
א שטאָלצע, פארלאָזטע פרינצעסין.
אזוי נאָר קען טרעטען א קעניגען שטיל,
פון פאָלק און פון קעניג פארגעסען.

— וואָס האָט דיך, מיין טרייע, בעטריבט אזוי שטארק?
ווארום ביסטו ווידער אין שווארצען?
— דער טומעל פון גאס און דער ווירבעל פון מארס
און ס'אייביגער נאָגען אין הארצען.

— „יא, ליעבער, ענטשולדיג, איך האָב איצט צערשטערט
ביים אידישען דיכטער די טרוימען,
עס צאנקען די ליכט שוין, עס איז נישט בעשערט
צו שאפען דיר רוהיגע דוימען.

דער אמת'ער שבת — ער קומט נישט אין פרעמד,
דאָ ווייזט ער זיך נאָר ווי א חלום.
ביים טאטעשי, ליבער, דאָרט שוועבען זיי אום —
די אמת'ע מלאכי־השלום.

דאָך דאגה נישט, ליבער, איך בלייב דאָ מיט דיר
און בוי דיר א היימאט א נייער:

*

* *

טרוימען האָט פּלוצלונג געפּלאַצט.
ריט אינ'ם הדר
יינציגע, טרייע אריין
זייערע קלײדער.

איז פון גרוידונסעל זייד,
ע שפּיצען בעפּליטערט.
גט, ווי אַ קינדישער טרער,
יהר בוזעם געציטערט.

ל האָט צערטליך איהר האלז
באַטאַטשען שימער.
זיינען געלעגען פאַרטראַכט,
בענקענדען קימער.

אונהערליך קינדיש געקוסט
ייסע און קליינע,
ינדע, וואָס האָבען געבליצט
ון מאַרגען-טוי דיינע.

ועזען איז ערענסט און ווייך,
ב־שמיבלענד אין טרויער,

׳טען קרייז

ום א קרייז פון שעהנע פרויען,
נעשטאלט, אין פאזע און אין קלייד.
מיר פריי זיך צו פארטרויען,
ננ אין אלע ארטען פרייד.
זר, אין שיין פון ראזען תאוה־ליכט
גלייך דיין צניעות׳דיג געזיכט.

אר מיר א יונגע באיארערע.
שלאנג בעוועגט זיך ריטמיש שטיל,
שמוק און ברוינעם גלידער שפיל
ז די גאנצע אטמאספערע.
יך צו איהר, אט קוש איך זי און דריק —
זיעט מיר אויף דיין צניעות׳דיגער בליק.

די בריסט פערוואנדעלט זיך אין טיכער,
זרענג און הילען אלעם איין,
זון פעסט געדריקט אין פיין,

די חסידישע טאָכטער ברענט אומעדום העל
אין דייטעם און הייליקען פייער".

דערביי האָט זי שטיל מיר אומארעמט דעם קאָפּ
און צערטליך געגלעט מיר דעם שטערן.
דער גרויסער בריליאַנט אויף איהר בוזעם האָט העל
געלויכטען צו מיר, ווי אַ שטערען.

אין פאר׳כישופ׳טען קרייז

עס רינגלען זיך ארום א קרייז פון שענע פרויען,
פארשידען אין געשטאלט, אין פאָזע און אין קלייד.
און אלע זענען גרייט מיר פריי זיך צו פארטרויען,
ערפילען מיין פערלאנג אין אלע ארטען פרייד.
דאך וואונדערבאר, אין שיין פון ראזען תאוה־ליכט
פארמאגען אלע גלייך דיין צניעות׳דיג געזיכט.

אט ווינקט זיך פריי פאר מיר א יונגע באיאדערע.
איהר קערפער, ווי א שלאנג בעוועגט זיך ריטמיש שטיל,
און פון דעם בונטען שמוק און ברוינעם גלידער שפיל
צופלאקערט זיך ארום די גאנצע אטמאספערע.
אט ווארף איך זיך צו איהר, אט קוש איך זי און דריק —
נאר פלוצלונג שיינט מיר אויף דיין צניעות׳דיגער בליק.

דער גאלד־שמוק אויף די בריסט פערוואנדעלט זיך אין טיכער,
די פאלבען פאלען שטרענג און הילען אלעס איין,
די ליפען זיינען פול און פעסט געדריקט אין איין,

און שטיל פֿאַרגליווערט דרוהט דער שוואַרצער לאַקעדוויכער.
נאָך פֿלאַטערענד אין פֿלאַם פֿון ערשטען תאוה־בריה —
שוין פֿאַל איך בעטענדיג צו איהר אויף מיינע קניה.

און ליגענדיג ענטציקט פֿאַר די פֿאַרהילטע גליעדער,
אין שטרענגען נאָנען־קלייד, אין שוואַרצען פֿאַלטען טוך
בעהאַלטען מערקט מיין אויג דיין קליין געטאַפּטען שוך
און ס'איינגעצוימטע לוסט בעהערשט מיין תפלה ווידער.
און ווידער זעה איך זי נאָך מיידעלש אונבעוואוסט,
זיך נויגענדיג צו מיר אין האַלב ערוואַכטער לוסט.

דאָס שוואַרצע נאָנען־קלייד ווערט פֿאַר מיין אויג דורכזיכטיג,
און פֿרעכטיג קוקט אַרויס דאָס ווייסע לייב פֿון איהר.
די יונגע שלאַנקע פֿיס — זיי ציטערען צו מיר,
און אַלעס ווערט אַרום ווי אָנגעצינדען ליכטיג.
אַט פֿליס איך אויף דאָס טוך; דער קערפּער שטראַלט אין ליכט,
נאַר, נאַט, עס שמייכעלט מיר דיין מוטערליך געזיכט...

גלייך ווי אַ יונגע בלום, וואָס עפֿענט אויף איהר בעכער,
דער הייסער פֿריהלינגס־זון, זיך זעלבער אונבעוואוסט,
פֿון לעבען ווי בערוישט, ערפֿילט מיט יונגען לוסט,
ערהויבט זי שטיל צו מיר איהר פֿולען כוס אַלץ העכער.
און אײדער איהר האָט נאָך בעריהרט מיין הייס בעגעהר —
געקיהלט מיין בוזעם האָט דיין שוועסטערליכע טרער.

און ווידער דעק איך צו געהייליגט איהרע גליהער,
דאָס טוך איז אָבער ווייס, און זי איז ווי ענטציקט.
די באַקען רויטלען זיך, די ברעמען פאַלען נידער,
איהר קערפּער איז פאַרשעמט, איהר זעלע איז בעגליקט.
און דרעמלענדיג אין לוסט, צעשוויסעלט זי די פּליטער,
די היפטען ווערען דונקל, און מיך נעהמט דורך א ציטער.

דאָס איז דער פריהער הערבסט, די רייפע פולע שענהייט.
די שלאַנקע רונדע פיס, די אויפגעבליהטע ברוסט,
דער פולער פעסטער גוף, וואָס שטורעמט און געניסט,
ענטהילט פון יונגענד־קלייד און אונבעוואוסטער ריינהייט.
דאָס וואַרף איך זיך צו איהר, ווי צו א צייטיג פרוכט —
און ווידער האָט זיך מיר דיין רייַנער בליק געדוכט.

עס רינגלען מיך אַרום א קרייז פון שעהנע פרויען,
פאַרשידענע אין געשטאַלט, אין פאַזע און אין קלייד.
און אלע זענען גרייט מיר פריי זיך צו פאַרטרויען,
ערפילען מיין פערלאַנג אין אַלע אַרטען פרייד.
דאָך וואונדערבאַר אין שיין פון ראָזען תאווה־ליכט
פאַרמאַגען אלע גלייך דיין צניעות'דיג' געזיכט.

אין שטורעם

אַט זעה דאָרט ווייט אין פעלד, ווי ס׳ווירבעלט זיך דער שטורעם
און קנוילט דעם וואָלקען אויף צוזאַמען מיט׳ן שטויב!
אַט פלאַקערט אויף דער דאַרף! עס פאַלט דער גלאָקען טורעם
און דורכ׳ן דונער הילכט זיין לעצטער אָבקלאַנג: גלויב!

און אין דעם פּאַרק ביי אונז שוין יאָמערען די בוימען,
עס דונקעלט שוידערליך, די שאָטענס ווערען בלייך;
די ליליען ברעכען זיך אין מיטען זייער טרוימען,
די בלעטער דרעהען זיך, ווי שוואַלבען אין דער הויך.

דער שטורעם נעהנטערט זיך, עס קרעכצען אַלע צווייגען,
נאָר דו, מיין טייערע, דו שטעהסט אין שטילען שווייגען...
דיין שלאַנקער קערפּער שטאַרט, עס פלאַטערן די לאָקען,
דיין גראָה־ברוינליך קלייד אומשלינגט דיך, ווי דערשראָקען,
און בולט קוקט אַרויס איעדעס גליעד דורך איהר.
גלייך ווי אַ בילד, פון בראָנז ערשיינסטו איצט פאַר מיר
אין פיקפען פונ׳ם וויקר, אין עכא פון די גלאָקען.

וואָס פאַרשט דיין שוואַרצען בליק, בעפּליטערט פון'ם בראַנד?
וואָס ציהט נביא'יש זיך דיין לאַנגע שמאָלע האַנד?
דערקענסטו נישט די קראַפט? איז זי דיר נישט בעקאַנט?
פלעגט זי דיר נישט אַמאָל אַזוי אונטערליך לאַכען,
אַזוי אונטערליך לאַכען?...

איצט נידערסטו דעם קאָפּ, דיין קערפּער ווערט געבויגען,
און טרערען פּערלען זיך אין זייער פון דיינע אויגען.
געדענקסטו דען אַמאָל, אין גלאַנץ פון די סאָלאַנען,
אויף כוואַליעס־הייסען טיול מיט פריי ענטבלויזטען ברוסט,
ווען אין דעם ווילדען וואַלט פלעגסטו מיט ווייסע אָרימס
און געבעלדיגען בליק דעם ווילדען שטורעם מאַהנען?
געדענקסט?...

אַט זעה דעם שטילען דאָרף אין שטורעם, ווי ער ברענט,
און דאָרט נישט ווייט אַ פרוי פערבראָכען מיט די הענט —
דאָס איז די זעלבע קראַפט, וואָס האָט דיך דאַן געבלענדט.
דיין ווילען איז געשעהן, און העלפען איז שוין שפּעט...
אומזיסט, אַ, קניהסטו איצט אין הילפלאָזען געבעט...
אַ זעה!
די לעצטע ליליע לינט צובראָכען אויפ'ן בייט.
דער טורעם איז צושטערט, דער גלויבען איז שוין טויט.
נאָר דאָרטען זעהסטו ווייט: עס לייטערט זיך דער הימעל,
און אויפ'ן וועג פאַר אונז שפּרייזט שנעל אַ פעסטער מאַן.
זיין גראָבע ארבייטס־קלייד אומשלינגט אַ דיקע שטריק,

דאָרט שטעקט א נייע האק און ערענסט איז זיין בליק.
ער שפּרייזט מיט שווערע טריט צום אָבגעברענטען דאָרף.
אָ, גיב מיר שנעל די האנד! — דאָס איז דער נאָט פון בויען!
איהם קענסטו זיך פאַרטרויען!

.1915

אַ חופּה ליעד

זאָל אין דיין כּלה שוים
מיין לוסט געהייליגט זיין!
גלייך ווי דער רויטער וויין,
וואָס פינקעלט אינ׳ם כּוס
ביים שיין פון חופּה־ליכט!
און זיין זאָל מיין בעגעהר
פון חלום גישט ערוועקט,
גלייך ווי עס איז בעדעקט
מיט צאַרטען ווייסען זייד
דיין מיידעלשע געזיכט!

און ווען דער כּוס וועט זיין
שוין ליידיג פונ׳ם וויין,
און פול מיט שטילען פּיין,
וועט ליגען זיין קריסטאַל
צושמעטערט צו דער ערד;
אַ גלויב, דאָס איז דער שטויב

פון דער פֿאַרבליהונג נור,
וואָס נאָך איהר לייכטען שפּור
איז ערשט די צייטיגע
און זאַפטיג פרוכט בעשערט:

און ווען דיין יונגפרוי־הארץ
ועט ווייגען פון פערדדום,
ווען צו דיין שלאַנקען פום
וועט ליגען אָבגעפליקט
די ריינע יוגענד־בלאט;
אַ גלויב, עס איז אַ פריינד,
אַ ברודער און אַ מאַן
מיט דיר, מיין קינד, פֿאַראַן,
וואָס ליבט און בויט מיט דיר
אַ בנין עדי־עד.

האַרבסט זכרונות

„איז דאָס דער לעצטער קוש אין דיינע ווייכע אָרעמס?
עס טוליעט אַזוי ליב דיין לייכטער פּעניואַר.
עס ווייסט זיך נאָך געהיים דיין ברוסט פון זיינע שפּיצען
און דריקט מיך אויף דאָס האַרץ מיט שטילען מילדען צער.“

„די אויגען שטראַהלען מיר גלייך ווי די זון אין פענסטער,
דורך טויזענד פאַלדען קוקט דיין שלאַנקער גוף אַרויס,
און ווי אַ ווייסע טויב, דערשראָקען ליגט פאַרגליווערט
דיין שמאָל געשניצטע האַנד אין סאַמעט פון דיין שויס“.

אַ לאָז מיר אָטעמען דעם דופט פון דיינע אַקסלען!
זיי שמעקען ווי די רייפע רויזען אַזוי שטאַרק.
זיי בלייכען שטיל אַרויס אין שאָטען פון די לאָקען,
גלייך ווי אַ מאַרמאָר־ביוסט אין שטילען אַלול פּאַרק.

אַ לאָז מיר נידערן צו דיינע פיס די שלאַנקע!
ווי יונגע הירשינס צוויי פון ווילדען יענער מיד

פארמאטערט קוקען זיי ארויס פון דיינע קליידער
און ציהען זיך נאך רוה מיט יעדען שעהנעם גליד... —

דאס איז שוין לאנג געוועזן. ווען האב איך עס געפליסטערט?
ווען האב איך איהר געקושט? ווען האב איך איהר געגלעט?
פארלאזען שטעהט דאס הויז, דארט וואוינען איצטער פרעמדע
און פרעמדע שוועבען איצט די שאטענס פון מיין בעט.

דער הויכער טאפאל שיט מיט בונטע געלע בלעטער,
די פענסטער פייערען אין זונען־אונטערגאנג.
אט שטעה איך פאר'ן שוועל און בעט ביי אלע געטער
און ס'איז מיר אזוי גוט, אזוי אונענדליך באנג!...

אַ רגע רוה

ווי אַ באלזאם פליסט זי ווידער,
אַט די שטילע רגע רוה.
מיינע ברעמען פאלען נידער,
און מיין זעלע טראָגט זיך וואו.
לייכטער ווערען מיינע גלידער,
אויף דער שטעג פון שטילער רוה...
לייכטער ווערען מיינע גלידער,
אויף דער שטעג פון שטילער רוה...

עמיץ זינגט בעקאנטע לידער
מיט אַ נאָהנטען ליבען קול.
און עס סור׳עט ווער פארטרויליך
וואונדער־מעשיות פון אמאָל.
ווי אַ וואסער זומט דאָס פרעהליך
אין אַ ווייסען מאַרמאָר־שאָל,
ווי אַ יאָמער קלינגט דאָס גרויליך
אין אַ טיעפען וויסטען טאָל.

שארפער, שארפער ווערט מיין אויער
פאַר דעם ליב בעקאַנטען קול;
שארפער, שארפער ווערט מיין אויער
פאר דעם ליב בעקאנטען קול.

און איך קום אין לאַנד פון צויבער,
אין דער שטילער יונגער לאַנד.
דאָרטען פליהט די גאָלדענע פאווע
מיט דעם דונקעל־בלאָהען באַנד.
דאָרטען שטראַמט דער קוואַל פון לעבען
אויף אַ פינקעלדיגען זאַנד,
און די צינעלע, די ווייסע,
עסט דאָרט מאנדלען פון מיין האנד.
העלער ווערען מיינע אויגען
אין דעם שטילען טרוימען־לאנד.
העלער ווערען מיינע אויגען
אין דעם שטילען טרוימען־לאנד.

צווייטעס בוך

כ'בין פֿאַרליבט אין דיר, מיין שטילע,
אין די טיפֿע שוואַרצע אויגען,
וועלכע האָבן נור די שאָטענס
און לבנה־שיין געזויגען.

דינע הענט, די צאַרטע פֿינגער —
נאָר פֿאַר ספּרונגעס שטיל צו גלעטן,
און פֿאַר שבת ליכט זיך רויטלען,
ווען די ליפּן ערענסט בעטן.

און די טריט, וואָס שוועבן לאַנגזאַם,
גלייך זיי וואָלטן געהן בעגלייטן
נאָכ'ן טאַקט פֿון טרויער־טענער
שטיל אַ מת פֿון אַ טויטען.

טרויער־טענער, שטילע לידער
און אַ סוד פֿון ליכט און שאָטן,
ווייסע טרוימען פֿון אַ ליליע,
וועלכע ווערט דערנאָך צוטראָטן.

יאָ, איך ליב דיך, אידיש' טאָכטער,
און דאָס ביזטו, מיין געליבטע,
ווי אַ מלכה שטאָלץ, און אויגען —
פֿון אַ שכינה אַ בעטריבטע.

צו אַ אידישער טאָכטער

(שרע)

ווער לויטער, האַרץ! בעפליגעל זיך, מיין ליד!
נעדאַנק, ווער פעסט! און הייליג ווער מיין ווילען!
וועק אויף, אַ זעל, די האַרפע פון געמיטה
און פיהר אַרוים די צערטליכסטע געפיהלען!
קלייב אויף, מיין טרוים, דאָס שענסטע וואָס עס גליהט
און בליהט ביי דיר אין פּאַראַדיז, אין שטילען!

פאַרזאַמעלט אייך, זכרונות פון מיין גליק,
איהר פערל־שנור, וואָס האָט געציערט מיין יוגענד,
דער מאַמעס טרער, איהר טיעפער רייגער בליק,
וואָס האָט געוועבט מיין אַכטונג און מיין טוגענד,
די גרויסע פרייד פון ערשטען זיין־בעגריף,
וואָס האָט מיין זעל צום ערשטען מאָל בעגונענט.

איך וויל מיין ליב' איצט אויסזאָגען מיין דאַנק,
וואָס האָט אַ צייט געגאַרט, אום צו געפינען
די נאָהנטע זעל, די אמת ריינע האַרץ,

צו וועלכער איך זאָל גלויביג קענען דינען,
און געבען איהר, אלס תתונה־געשאַנק
דעם קלאָרסטען שטראָם פון הארצען און פון זינען.

אָ, הויב זיך אויף, מיין קינדערשער געבעט,
וואָס איך האָב פרום ביים אויפשטעהן און ביים שלאָפען
געמורמעלט שטיל, פון מאמעס האנד געגלעט,
ערפילט מיט רוה פון גלויבען און פון האָפען,
און מיעף געוואוסט, אז פון מיין קינדיש בעט
האָט שטיל מיין וואָרט צום בורא׳ס שטול געטראָפען!

אָ, פינקעל אויף, מיין איננגעלש־רייגער טרער,
וואָס האָט אמאָל אויף דניאל׳ס אלטע בלעטער
מיט שטאָלץ און צער געגידערט לאנגזאם שווער
און דאָרט געזוכט א גואל און א רעטער,
וואָס זאָל דאָס פאָלק בעפרייען מיט געוועהר
און רייניגען די ערד פון פאַלשע געטער.

אָ, פלאַקער אויף, מיין ערשטער היילינער האָס,
ווען איך האָב בייז געדריקט די קליינע פינגער,
ערפילט מיט שאַנד און פיין און ווילדען כעס,
געיאָגט פון הינד און גוי׳אישקע צוויי קינדער,
דעם ערשטען מאָל געשיצט מיין לייב אין נאָס,
און קעמפענדיג געמאכט מיין וועהטאָג גרינגער!

ערשיין, מינוט, ווען איך האָב אין דער שול
צום ערשטען מאָל דערפיהלט דעם אב הרחמים,
און מיט אַ הארץ, פון גרויסער ליבע פול,
געטוליעט זיך צום פאַטערליכען טלית,
אין פלאם צו געהן מיט אַלע קדושים גרייט
און הייליגען זיין נאָמען מיט מיין טוידט!

אַ קלייבט זיך אויף און קומט בעצירען דער,
וואָס האָט ביי זיך אין איהרע שווארצע אויגען
די גרויסע, טיעפע, טרויעריגע טרער,
די אמת שטאָלצע, מלכות'דיגע בליצען,
געלייטערט אין דעם אייביג שווערען קאַמף —
פון גראָבע הענד די ריינליכקייט צו שיצען!

אַ קלייבט זיך אויף און קומט בעקרוינען דער,
וואָס האָט אַ לייב, נאָך ריינער פון אַ קרבן,
וואָס וויים דעם צער, ווי גרויס ער איז און שווער,
וואָס האָט די פרייד צו טראָגען איהם ערוואָרבען,
וואָס קען מיט איין פערליבטען ריינעם בליק
דערהויבען דעם, וואָס איז צום גרונד פאַרדאָרבען!

אַ קלייבט זיך אויף און פלעכט איהר אוים אַ קראַנץ
פון ליליען וויים און דאָרנדיגע רויזען!
בעשימערט איהר מיט יענעם הייליגען גלאַנץ,
וואָס שפּראָצט ארוים פון געטליכען ערלייזען,

װען ס'תּאָרף װערט רײן, די זעלע קלאָר און גאַנץ,
מיט ליבע פֿול און פֿרײ פֿון אַלעם בײזען!

מאַי, 1914.

אין אַ שווערער צייט

לאָמיר נישט ריידען
  און פּאַסען געדולד.
הייליג די ליידען,
וואָס קומען אָהן שולד.
הייליג די ליידען:
זיי לייטערען שנעל,
עפענען הערצער,
און מאַכען זיי העל.

אומעדום הער איך
נאָך הילף דיין געשריי.
זעה דיינע אויגען,
ערפילטע מיט וועה.
זעה דיינע אָרימס,
אין ליידען צושפּרייט;
אויף שטיקער צוריסען
דיין קעניגליך קלייד.

נאָר ווי קען איך העלפען,
אוּן וואָס קען איך טהון;
אויך איך בין אַ קעניג'ס
פאַרטריבענער זוהן.
ערגעץ וואו ראָסטעט
פאַרלאָרען מיין שווערד,
ערגעץ וואו בלאָנזעט
מיין מעכטיגער פערד,
ערגעץ וואו דרעמעלט
פאַר'כישופ'ט מיין חיל,
ערגעץ וואו טרייע,
פאַר טויזענדער מייל.

אוּן איך בין דאָ איינער,
אוּן האָב נישט קיין מאַכט.
קריץ מיט די ציינער
אין שלאָפלאָזער נאַכט.
ברעך מיט די פינגער,
אוּן יאָמער אוּן בעט,
ווייס אויס מיט טרערען
מיין איינזאַמעס בעט.

אַט זעה, ווי איך נויג זיך
אוּן קוש דיינע טריט,
וואַש זיי מיט טרערען

פון שווערען געמיטה,
שטעס יערען דאָרן
פון זיי אין מיין לייב.
גרייט דיך צו העלפען,
מיין היילינע ווייב.

לאָמיר נישט ריידען
און פאסען געדולד.
היילינג די ליידען,
וואָס קומען אָהן שולד.
היילינג די ליידען,
זיי לייטערען שנעל,
עפענען הערצער
און מאַכען זיי העל.

יוני, 1915.

דריי רויטע ליליעס

באלאדע.

טירען ריהרען זיך און קלאפּען...
עמיץ הויבט ארויף דעם פאָרהאַנג...
שטילע קלאַנגען פון אַ ציטר...
טריט און לייכטע זייד־בעריהרונג...
ס'ליגט און הערט דער יונגער ריטער,
צעהלט די טריט מיט שטילען ציטער...
— הע, איהר היטער, צינדט אָן פאקלען! —
האָט ער פּלוצלונג אויסגערופען:
הער איך גייסטער אין מיין פּאַלאַץ,
אָדער איז דאָס אַ פערזאירונג?

איינזאם האָט דעם ריטער'ס שטימע
דורכגעקלונגען אַלע זאַלען.
און די טריט — זיי זיינען נעהנטער,
לייכטע, ריטמישער געוואָרען.
— ווער בעוועגט זיך? — האָט דער ריטער
נאָך אַ מאָל געפרעגט מיט צאָרן.

— ווער בעוועגט זיך? —
און זיין שטימע
איז אין פינסטערניש פארלארען.

— „איך“, האט עמיץ איהם נעענטפערט
און בעריהרט זיין קאלטען שטערן.
„איך, דיין כלה פון ווארמייזע,
פון דיין שווערד און קרייץ נענומען.
פיהלסט? אט פליסט מיין ווארעם בלוט נאך,
און אט פאלען מיינע טרערען;
פון דעם אידישען בית עולם
בין איך איצט צו דיר נעקומען.
שרעק זיך נישט, מיין ליבער חתן!
זעהסט, אט האב איך פון די טויטע
פאר דיין הייליגער מאדאנא
בלומען דריי נעבראכט דיר רויטע.
זעהסט.“
און שטראלען בלאסע קאלטע
האבען פלוצלונג זיך צונאסען,
און אין זיי האט שטיל געשוואומען
א נעשטאלט די האר צופלאסען: —
— „זאג, דערקענסט מיך“?
און מיט שוידער האט דער ריטער
זיינע אויגען אויפנעריסען
און דערקענט... און פול מיט אימה

איינגעגראָבען זיך אין קיסען.

יא, דאָס איז די אידיש טאָכטער...
יא, דאָס איז די אידיש טאָכטער,
וואָס ער האָט אין שטאָדט ווארמייזע
פון דער תתונה געפאנגען ;
פאָר דער חופה און קידושין
זי געשענדעט און דערשטאָכען,
און דערנאָך אויף חופה־שטאנגען
איהר געליבטען אויפגעהאנגען.
יא, דאָס איז זי, יא, דאָס איז זי...
איהרע האָר און איהרע אויגען,
אין דער ברוסט אַ וואונד אַ טיעפע
און דעם קינדיש קאָפּ געבויגען...
אַטאַ שוועבט זי... קומט אַלץ נעהנטער
צו דעם ווינקעל פונ'ם צימער,
צו דער בילד פון דער מאדאָנע,
װעלכע זיצט אין טיעפען קומער
מיט דריי ווייסע צארטע ליליעס
אין אַ הייליגליכען שימער.

יא, דאָס איז זי. יא דאָס איז זי...
און עס זעהט דער יונגער ריטער,
ווי די היילינגע מאדאָנאַ
ציהט איהר האנד אוים מיט אַ ציטער,

ניט דער מיידעל אָב די ליליען,
נעמט ביי איהר דריי בלומען רויטע,
וואָס זיי לייכטען אין דער פינסטער
מיט אַ בלאַסע ליכט אַ טויטע.
יאַ, דאָס איז זי...
אין אויף מאָרגען,
ווען די זון איז אויפגעגאַנגען,
האָט מיט שרעק דערזעהן דער ריטער,
ווען ער האָט גענומען קניהען
אין דער האנד פון זיין מאדאָנע
ווי דריי רויטע ליליעס גליהען.

מאַי, 1918.

צו באַדעקענס

צוויי שוואַרצע צעפּ פון צאַרטען זייד,
צוויי שוואַרצע צעפּ פון צאַרטען זייד,
פאַרפלאָכטען איז מיין גליק אין זיי;
יז ווילסט מיין טוידט, טאָ נעם און שנייד
צוויי שוואַרצע צעפּ פון צאַרטען זייד.
אָ, מאַמעשי, צו פיהלסטו דען מיין וועה? —

עס שניידט די קאַלטע שער און שניידט,
דער כלה'ס פּנים בלייכט ווי קרייד,
זי בייסט די ליפּ ביז בלוט. —
— אָ, מאַמעשי, רחמנות האָב;
דו שנייד דעם קאָפּ מיר בעסער אָב,
דאַן וועט מיר נוט זיין, גוט.

קאַפּעלע שפּיעלט... עס קומט דער רב:
— נו מזל טוב, נו מזל טוב,
דער כלה'שי בערעקען — .

עס זומט אַן אומעדיגער שפּיל,
די כלה זיצט און שווייגט שטיל,
גלייך ווי עס וואָלט איהר שרעקען.

— זיי גרייט, מיין טאָכטערשי, זיי גרייט. —
— אַ, מאַמעשי, איך פיהל דעם טויט;
ער וועט מיך היינט בעפרייען.
צינד אָן לעם מיר אַ יאָהרצייט ליכט
און דעק נישט אָב מיין בלאַס געזיכט,
און זאָג נישט אויס מיין טרייען.

נעדענק, אויב מאָרגען קומט צו דיר
מיין ליבסטער און ער פרעגט אויף מיר,
דאַן זאָג איך בין אַ ווייבעל,
איך בין דעם רב'ס אַ שנור און האָב
אַ הוילע קאָפּ, אַ הוילע קאָפּ,
און טראָג אַ ווייסע הייבעל.

דער חתן גענהט, דער חתן גענהט;
די מאַמע שווייגט, די מאַמע שטעהט
און ציטערט ווי אין פיבער.
זי ווייסט דער טאָכטער'ס צער, זי ווייסט;
איהר מוטער־האַרץ האָט נאָר איין טרייסט —
עס וועט, ווי איהר'ס, פאַראיבער.

אָ גאָט, די כלה איז פארפאַלען !...

ר והיג איז אין פּאַסט און ליכטיג,
אין דער גרויסער שטוב איז ציכטיג,
געלער זאמד איז אויפ'ן באָדען,
און די טישען פול בעלאָדען
שטעהען מיט די בעסטע עסענס :
ווייסע חלות, פלעשער וויינען,
שיסלען פיש און היהנער פעטע ;
און די ליכט ווי שטערען שיינען,
נאָר קיין געסט געפינט זיך דאָרטען.
רוהיג בלאָזט דער ווינד פון גאָרטען,
ווינט די פאָרהאנגען די ווייסע,
טראָגט אריין ווי ווייטע קלאנגען,
גלייך אַ קלאָגען, גלייך אַ שאַלען,
גלייך אַ עולם וואָלט געשריען :
— גאָט, די כלה איז פארפאלען !

גאָט, די כלה איז פארפאלען !

אין אַ ווינקעל שטעהט דער חתן,
האלט אין האנד זיין ליכט פארלאָשען;
בלאַס און איידעל קוקט זיין פּנים
דורך די שוואַרץ־געקרויזטע פּאות.
טיף צום ברוסט דעם קאָפּ געבויגען
מיט אַ שרעק אין זיינע אויגען,
שטעהט ער אינ׳ם ווינקעל חדר,
און די אַטלעסענע קליידער
ניבען איבער שטיל דעם שווידער
פון זיין שלאַנקען, דאַרען קערפּער,
וועלכער ציטערט ביי די שאלען:
„נאָט, די כלה איז פאַרפאַלען“.

נאָט, די כלה איז פאַרפאַלען!

איינער איז ער דאָ געבליבען,
אין אַ ווינקעל ווי פאַרטריבען;
אַלע זענען וואו פאַרשוואונדען,
גלייך אַ ווינד וואָלט זיי צוטראָגען —
ווער אין הויף און ווער אין שטעטעל,
ווער צום רב און ווער צום פּריץ,
ווער עס האָט געלאָזט זיך יאָגען
צו דעם וואלד מיט ווילדע קלאַנגען,
מיט געשרייען און מיט שאלען:
נאָט, די כלה איז פאַרפאַלען!

לאנגזאם ציהען זיך די שאָטענס
פון די טונקעלע קאשטאַניעז,
און מיט זיי צוזאמען קומען
אַלע געסט און מחותנים.
—— זאָגט, פון וואנען, זאָגט, פון וואנען ?
פרעגט זיך איינער ביי דעם צווייטען.
— איך פון שטעטעל.
— איך פון פּריץ.
— און איך קום פון וועג פון ברייטען.
אומעטום געזוכט — געפרעגט זיך,
און קיין איינציג שפּור געפונען.
— און דער פּריץ ?
זיין בן יחיד
איז אויך היינט פון הויף ענטרונען,
אויף דעם ווייסען פערד ענטלאָפען
איז ער גלייך מיט'ן בעגינען.
— און דער פּריץ ?
— שמייבעלט רוהיג.
זאָגט : ער וועט איהם שוין געפינען.

שטיל פארצווייפעלט שטעהען אַלע ;
ס'קלאָגט די מאמע פון דער כלה,
און דער טאטע רייסט זיך קריעה.
מ'שפּאנט די פערד שוין איין אין וואָגען,
ס'לעגט דער שמש אויף די חופה,

און דער חתן ווי דערשלאָגען,
שלייכט מיט מידע טריט צום וואָגען.
טויט פארגליווערט איז זיין פנים,
ס'רינגלען איהם די מחותנים.
ס'קנאקט די בייטש, עס רוישען רעדער,
ס'יאָגט א שטויב, און פון די סעדער,
וואָס רינגלען אום דעם פאקט, טוט שאלען
און יאָמערן א פרויען שטימע:
„אַ גאָט, די כלה איז פארפאלען!...“

די נאכט פאלט צו מיט קיהלע טויען,
פון וואלד געהט אויף א האלבע לבנה,
עס בלייבען שטיל די ברייטע שטרעקעס,
פארהילט אין טונקעל־גרינע דעקעס.
די פערד — זיי שלעפען זיך פארשלאָפען,
עס דרעמלען אלע מחותנים.
דער חתן זיצט — די אויגען אָפען,
מיט טרערען איינזאמע פארלאָפען;
עס חלום'ט זיך איהם אלץ די כלה:
צוויי שווארצע צעפ און פייער־אויגען,
און איבער זיי א קלאָרער שטערען,
געשטיצט אויף שווארצע ברעמען בויגען,
די ווינקלען נאָז צונויפגעבלאָזען,
דעם שלאנקען קאָפ אראָבגעלאָזען,
מיט עפעס א געהיימען שמייכעל,

בעהאלטען אין די פולע ליפען,
וואָס קאָנען הייס און זינדיג קושען
און הייליג פליסטערען אין היכל.
— מיין זינדיג־הייליגע געטרייע —
און פלוצלונג... שאַ... צוויי רייטער פרייע
רעם וואָגען יאָגען נאָך פון הינטען...
עס הילכט דאָס ועלרעל זיי ענטקעגען,
עס בויגט די גראָז זיך אויף די וועגען,
גלייך ווי עס וואָלטען זיך געטראָגען
צוויי לייכטע ווינטען אויף די וועגען.
וועד איז דאָס, ווער? אָ, גאָט אין הימעל!
דער חתן כאפט זיך אויף פון דרימעל
און זעהט פאר זיך צוויי שלאנקע רייטער.
דער ערשטער איז דער יונגער פריץ,
און גלייך לעם איהם אביסעל ווייטער
אַ שלאַנקע פרוי... אַ בליק... אַ שמייכעל...
— „אָ גאָט, דאָס איז, דאָס איז מיין כלה!"...
עס שפרינגען אויף פון וואָגען אלע.
אַ ווילדער קרעכץ... אַ פרעך געלעכטער...
— פארפלוכטע פון ישראל'ס טעכטער!...
— א קללה דיר פון אלע אידען!...
— דאָבראַ נאָץ, זשידזשי!...
— גריסט דער מאַמען!...
און פלוצלונג אויפגעמישט צוזאמען
האָט זיך אַ לאכען און אַ קלאָגען,

און נאָכדעם שטיל ענטשטומט געוואָרען.
נאָר מעהר נישט פון דעם חתן'ס וואָגען
האָט זיך אַ שטימע נאָך געטראָגען,
געוויגט זיך אין די בלאַסע שטראַלען:
— אַ גאָט, מיין כלה איז פארפאַלען!...

אויגוסט, 1913.

די קעניגען מרים*)

עס בלייבען ביים ווייכען געשימער פון שטערען
די מירמעלנע זיילען פון הורדוס'עס פאלאצען.
עס שלאפען די טורעמס. עס לאזט זיך נישט הערען
קיין קול פון טראמפייטען, קיין אבהילך פון טאצען.

די פאלמען — זיי שטעהען פארגליווערט און שלאנקע.
די בלומען — זיי שלאפען מיט בעכערס פערמאכטע,
די ליליען נאר ווינען זיך לאנגזאם ווי קראנקע,
און דורשטען נאך טויען מיט שטענגלעך פארשמאכטע.

פארשטומט איז די נאכט אין א שלאף אין א הייסען,
עס הערט זיך קיין ריהר. נאר פון קיניג'ס טעראסע
צוטראגען זיך האסטינע טריט און צושפרייטען
אן אונרוה צווישען די זיילען די בלאסע.

עס ווייזט זיך א שאטען מיט פלאמיגע אויגען.
עס שוועבט פאר די זיילען דער מאנטעל פון קעניג.

---

*) הורדוס'עס פרוי.

עס סוד'עט איין שומר דעם צווייטען: „גיב אכטונג,
דער קעניג איז ווידער איהר גייסט אונטערטעניג...“

— „גיב אכטונג“!
אונ פלוצלונג צושניטען די לופט האט
א שטימע פול ליידען, פול אנגסטען, פול שרעקען:
— מיין מרים, מיין מרים, מיין מרים וואו ביזטו!
הע, שומרים, געהט גיכער די קעניגען וועקען!

נעהט גיכער, געהט גיכער, אין שלאפצימער רוהט זי
און נארט נאך איהר קעניג און ווארט אויף זיין קומען.
גרייט גיכער די טישען, גיסט אן די באקאלען,
צושפרייט אויפ'ן באדען די פרעכטיגסטע בלומען!“

— מיין מרים!...
און אויפגעכאפט האט זיך דער פאלאץ
מיט פאקלען פארפול איז דער גארטען געווארען.
מיין מרים! געהילכט האט אין יעטווידען ווינקעל
און ווייט אין דער נאכט מיט'ן עכא פארלארען:
„מיין מרים! מיין מרים!“
אומזיסט אבער האבען די דינער געשריען,
אומזיסט האט דער קעניג געווארט אויף די שטופען
פון מירמעל־טעראסע און פול מיט חרטה:
מיין מרים! מיין מרים! מיין מרים! — גערופען

די פּאַלמע נאָר האָט איהם געענטפערט: מיין מרים!
און ס'האָבען געקלאָנגט זיך אין גאָרטען די קוואַלען:
מיין מרים! געוויגט האָבען שטיל זיך די ליליען
און לאַנגזאם געשמאכט אין די בלויליכע שטראַלען.

.1918

שרעק

אונענדליך ציהען זיך די טעג
און שווינדען,
עס יאָגען זיך פון ברעג צו ברעג
די ווינדען,
די וואָלקענס ציהען זייער וועג —
אונענדליך אָבער בלייבט מיין שרעק...

דאָרט, ערגעץ ווייט, פאר טויזענד מייל
אין צפון
איז שטיל א קלאָרעס טייכעלע
געלאָפען;
א בלאסער הימעל האָט אויף דעם גערוהט, —
איצט זיינען זיי געפארבט אין פלאַם און בלוט.

דאָרט איז די היים פון מיינע היים־
געליעבטע.
מיט טויזענד פעדעם טיף פון הארץ

דער צווייפעל איז׳ם גליק און אימה פאר׳ן סוף...
אַט זעה: איך וואלגער זיך אין שטויב, ווי מיינע ברידער,
ווי יונה גלייך אין ווינקעל פונ׳ם שיף,
פארצווייפעלט אין זיין נאַט, אין צער פארזונקען טיף.
ווי כריסטוס גלייך אין העססאנישען גאַרטען,
זיך באַרענדיג אין שוייס פון אימה פאר׳ן טוידט,
צושפרייט איך מיינע הענד פאַר יענעם שיקזאַל דאַרטען
און בעט פאר דיר, פאַר מיר, און פאר דיין צארטען בליק.
נעם צו, אַ מעכטיגער, נעם צו דעם כוס צוריק!
און אויב דיין ווילען איז — איך זאָל מיט איהר זיך שיידען,
טאַ זאָל דיין שווארצער פלאָר פארוויקעלען אונז ביידען.
עס האַט מיין לוסט צו איהר די אייביגקייט געזוכט,
איהר ווייסער לייב האַט מיך מיט הייליגקייט פארשפוכען.
און אויב עס איז בעשערט — מיין גליק זאָל זיין צורונען,
אין שטילען פריהלינג־שויס, טאַ זאָל ער זיין פארפלוכט.

אַ טייערע, ווי שעהן עס גרינען זיך די צווייגען,
ווי טיף דער הימעל איז, ווי פייערליך זיין שווייגען!
און וויפיל ליכט עס שטראַמט, און וויפיל דופט עס וועהט,
און וויפיל יונגע שטימען סוד׳ען מיר... פון טוידט.
אַ טייערע, ווי שווער עס איז דעם קלאנג צו הערען,
ווי בלוטיג פליסען איצט אין פריהלינג מיינע טרערען!

אַפריל, 1915.

ווייסע פריהלינגס־בליטען

ווייסע פריהלינגס־בליטהען
שיטען זיך און שיטען.
גלייך ווי דיינע טרוימען
ווען מען זיי נישט היטען,
גלייך ווי דיינע טרוימען
ווען מען זיי צוטרעטען.
איינציגע נאָך אפשר
ווען מיין ליבע רעטען;
איינציגע נאָך אפשר
ווען מיין ליד געפינען,
און מיט ריימען צארטע,
ליבסטע, דיך בעשפינען.

מאַי, 1915.

אויף די שטילע וועגן

אויף די שטילע וועגן
האָט געשפּרייט אַ רעגן.
אויף די שטילע וועגן,
וואו מיר ביידע גערן,
בליהען די קאַשטאַניען,
שמעקען די אַקאַציען,
אָטעמען מיט וואָנדער־
פרישקייט די אַלייען.

אויף די שטילע וועגן
נויגען זיך די צווייגען,
קאַפּען גרויסע טרערען
אינ'ם שוים פון שווייגען.
און אין שטערען־שימער
מיט אַ צער אַ שאַרפען
שפּילען אויף די פעלדער
שטילע פריהלינגס־האַרפען.

קלאָגען זיך אין נעבעל
מיט אַ יונגעגד־טרויער,
גלייך ווי דו, מיין ליעבסטע,
אין דיין חופּה־שלייער.

מאַי, 1916.

* *
*

מיר שלינגט אינגאנצען איין דאָס שטילקייט פונ'ם צימער,
דאָס בענקעניש נאָך דיר אין פינסטערניש פון נאכט,
מיין אויג ווערט גישט פארבלענדט פון אויפגעשטויבטען שימער,

וואָס הילט דעם לעבען איין אין וואָכעדינגען פראכט.
מיר כישופ'ט נאָר די שעה, ווען ס'שווינדען פרייד און לייד,
און אין דער אויבינקייט די שטערען האלטען וואכט.

און דאן בעגרייף איך ערשט דעם וואונדערבארען סוד,
וואָס האָט געקוקט צו מיר פון דיינע שווארצע אויגען,
די רוהיגקייט, וואָס דו האָסט שטיל אויף מיר צושפרייט.

און וואָס מיך האָט, מיין ליב, אזוי צו דיר געצויגען,
ווען איך האָב זיך אין יאָך פון טעגליכקייט געשלעפט,
און אונטער טויזענד פעק פון קליינינקייט געבויגען...

פעברואַר, 1915.

* *
*

פון שווארצע נעכט א טרויער־צוג
בעגלייט מיין זיין נאך דיר;
דער לעצטער טראפען וויין פון קרוג,
די לעצטע פרייד
איז טויט
אהן דיר.

ווער איז מיר דא, ווער דארף מיך דא,
חוץ דיר, געליבטע מיין?
די גאנצע וועלט פארקויפט און קויפט;
די צייט — זי לויפט,
און גלייך מיט איהר
פארשווינדסטו שטיל פון מיר —
צום טויער פונ׳ם טויט.

איין רגע נאר וואלט איך געוואלט
א קוק געבן אויף דיר,

דערצעהלען דיר, ווי איך האָב האָלט,
ווי שטיל איך בענק נאָך דיר.
אַ דריס אין האנד,
אַ ניכער בליק
פון אונטער דיינס אַ ברעם —
מעהר דאַרף איך נישט.
דאָס איז מיין גליק,
דער חלום פון מיין וויג.

* *
*

אין שווארצען נאכט האָב איך דיין הארץ פארנומען.
זיין קלאַפּען איז געווען אזוי בעקאַנט, —
און פּלוצלונג איז די פינסטערניש צושוואומען:
מיך האָט בעריהרט דיין ווייס געשניצטע האַנד, —
דו ביסט געקומען.

פון וועלכען האָט א בלאָהער שיין געווּנען,
די בוימער האָבען וואונדערבאר געבלייכט,
דער לאנדשאַפט האָט א דעמערונג פארשפּונען,
עס האָט דיין בליק מיין איינזאמקייט געווייכט,
און איך האָב זיך געפונען...

פון וועלכען־שפּאַלט געפינקעלט האָט א שטערען,
איך האָב געקוסט זיין סודות'דיגע ליכט,
וואָס האָט געבליצט, געפינקעלט אין די טרערען
פון דיין פארליבט געזיכט.
און ס'האָט מיין הארץ אין אָנגעשטרענגטען הערען

זיך אויף דער זון געריכט...
גלייכגילטיג אָבער איז דער טאָג געקומען.
דיין קאָפּ איז מיר געלעגען אויף מיין ברוסט.
איך האָב דעם ווייטען רויש פון שטאָדט פארנומען
און וואכעדיג געוואָרען איז מיין לוסט.
אַ פרוי כיים ווען פארקויפט האָט בינטלעך בלומען:
זי האָט מיין סוד געוואוסט...

פאַרגעפּיהל

אָהן טרערען האָב איך וויינען דיך געזעהן.
דאָס איז אַ שווערע פריהלינגס־נאַכט געווען.
אין לופט איז מיד געהאנגען אַ געוויטער.
אַ שוואַרצער וואָלקען האָט זיך שווער גערוקט,
די נאַכט האָט בלינד פון אומעדום געקוקט,
פון ווייטען האָט פאַרשטיקט געראָלט אַ דונער,
ארום איז אַלץ געשטאַנען אָהן אַ ציטער,
פאַר'חלש'ט האָט דער בעז פון זיינע בליטער
אין הייסען לופט צעשפּרייט אַ שווערען דופט.

דו ביסט געזעסען דאָן ביי מיר אין צימער.
דיין בלאַס געזיכט איז שטאַר געווען פון קומער.
דאָס ליכט נאָר האָט מיט אַ בעווענטען פלימער
אויף דיין געזיכט די שאָטענס קוים גערידהרט;
אַ שוידער האָט דיך פּלוצלונג דורכגענומען,
און איך האָב קוים דיין צאַרטע שטים פאַרנומען:

— אַ הערסטו, דאָרטען ווייט מען בויט אַן עשאַפאָט,
און אין דער שווערער נאכט דאָרט דונערט ווער מיט שפּאָט?
עס קלינגען קייטען וואו, און עמיץ בעט ביי גאָט,
גלייך אַ בעקאַנטע שטים פון טאטען צי פון זיידען,
און אפשר האָט מיין בלוט אין מיר גענומען ריידען... —

און איך האָב ווירקליך ווי דערהערט אַ רויש פון רעדער,
אַ דומפּער אייזען־קלאַנג און טריט פון רייטער,
און אויפ'ן הויף
קלייבט עמיץ אויף
אַ בינטעל האָלץ צו טראָגען אויפ'ן שייטער.

— „וואָס איז דאָרט איצט מיט זיי? דאָס קאָן געווים געשעהן." —
האָסטו געזאָגט און ווידער שטאַר אַנטשוויגען.
אַ פליג האָט ערגעץ וואו גענזומט אַ טרויער־ניגון,
און אויפ'ן האָריזאָנט האָט לאַנגזאם זיך גערוקט
דער שוואַרצער וואָלקען.

אַ דאָס איז אַ שווערע נאַכט געווען...
אָהן טרערען האָב איך וויינען דיך געזעהן...

האַרבסט I

ווי שויעריג קאַלט
עס האָט די לבנה דעם נעבעל דורכשטראַהלט!
עס האַלט מיך די האַרבסטיגע נאַכט אין די אָרימס
און נאַגט פון מיין קערפּער די וואַרימקייט אויס...
ווי וואַרים און היימליך געווען איז דיין שויס,
געווען און פאַרשוואונדען...
עס האָבען זיך פייערלעך אונטען צוצונדען.
עס שוואַרצען זיך נאַקעטע די צווייגען פון בוים.
דורך זיי קוקט די שטאָדט, ווי אַ בלאַהליכער טרוים,
די טורעמס — זיי היבען זיך לופטיג צום הימעל,
די מויערען דונקלען, ווי גרויזאַמע ווענד,
פאַרהילט אין אַ נאַסען, אַ גראָהליכען שימעל.
עס קומען צו מיר ווי געמאָסטענע קלאַנגען —
דאָס שלאָגען די זייגערס דאָרט אונטען אין שטאָדט:
„געווען און פאַרשוואונדען, געווען און פאַרגאַנגען" —
זיי צעהלען מיט יאוש, זיי צעהלען מיט שפּאָט.
וואָס רוישט אזוי הילפלאָז ארום אויפ'ן באָדען?

ראָס זיינען די בלעטער די לעצטע פון הארבסט,
עס האָבען זיי גאָלדענע רעגענס געבאָדען —
איצט פרעסט זיי א קאלטער, טויט־שטראלענדער נעפעל...
אויך דו האָסט געשמעקט, ווי א צייטיגער עפעל —
איצט שרעקט מיר די שרעקליכע שעה, ווען דו שטארבסט.

ווי שויערינג קאלט
עס האָט די לבנה דעם נעפעל דורכשטראלט!
עס האלט מיך די הארבסטינע נאכט אין די אָרימס
און נאָגט פון מיין קערפער די ווארימקייט אויס...
ווי ווארים און היימליך געווען איז דיין שויס,
געווען און פארשוואונדען...

האַרבסט II

אַ, דער טרויעריגער בלעטער טויטן־טאַנץ,
וואָס דרעהט זיך אום אין רויטן אָוועגד־גלאַנץ,
אויף אָבגעלעגענע פאַרלאָזטע גאַסען.
אַט שטעהט דער אַלטער בוים און אונטער איהם די באַנק,
ווען איז דאָס שוין געווען? מיר דוכט זיך אַזוי לאַנג,
מיר דוכט זיך אַזוי לאַנג!
איצט איז מיין זעעלע פריי פון ליבען און פון האַסען...

די שאָטענס פאַלען צו, עס צינדט זיך אַ פאַנאַר,
באַלד וועט ער שווייגענדיג אין נעבעל קוקען שטאַר,
צעשפּרייטענדיג אַרום אַ געלבען קרייז אַ קאַלטען.
איך פיהל, עס גליווערט מיך אַן איינזאַמער געדאַנק,
און עמיץ פליסטערט מיר: דו ביזט דאָך אַזוי קראַנק!
דו ביסט דאָך אַזוי קראַנק!...
קום, וועסטו זיך ביי מיר פון דיך אַליין בעהאַלטען.

.1915

* *
*

פריד צו דיר, מיין זעלע !
פריד צו דיר, מיין זעלע !
אין מיין קליינער צעלע
קוקט אַ נאַכט אַ העלע,
זיפּט זיך דורך די צווייגען
פונ׳ם בוים ביים פענסטער,
וועבט געשניצטע שאָטענס,
לייכטע ווי געשפּענסטער ;
אויף די ווענד פון צימער,
ווי אויף שטילען וואַסער,
ציטערן די שאָטענס
אין דער שיין דער בלאַסער ;
און מיר דוכט : צוויי שוואַרצע
טיפע אויגען גליהען,
און צוויי ווייסע אָרימס
גלעטען מיך און ציהען,
און צוויי בלומען־פּליטער

סוד'ען מיט אַ ציטער:
„פריד צו דיר, מיין ליבער,
אינ'ם וועלט־געוויטער!
וואָס עס איז געוועזען,
ועט געשווינד פאַריבער.
פריד צו דיר, מיין ליבער!
פריד צו דיר, מיין ליבער!

מאַי, 1915.

* *
*

דאָס בלוט פון קדושים פליסט אין מיינע אָדערן,
א טאָכטער פון מארטירער ביסטו, קינד!
מיר מוזען גערן אין וועלט און דאָרטען פאָדערן
גערעכטיגקייט פאַר אַלץ, וואָס לײַדט אַצינד.

די רוה לאָז אָב, מיין טייערע, און אנדערען:
נישט אונז געהערט פון פלאנצונגען די פרייד.
דעם שטעקען נעהם, מיין קינד, און לאָמיר וואנדערן:
די וועלט איז ברייט און פול מיט טיפען לייד.

אונז איז בעשערט די וויסטע פעלד צו אקערן
פון מענשליך נייסט און מענשליכען געמיטה,
מיט היילינ' פלאַם דעם דאָרען סנה צו פלאַקערן,
נישט האָבענדינ די פרייד בשעת ער גליהט.

די גאנצע וועלט מיט דערנער קרענץ בעקרוינענדיג,
אליין, אליין זיך בלוטען אונטער זיי...

די גאנצע וועלט מיט ליבע־גלאנץ בעשיינענדיג,
פארגעהן אליין אין דעם גת שמגי־וועה.

דערפאר האט גאט די גאנצע וועלט בעשאנקען,
בעגנעדיגט אונז מיט יענעם טיפען בליק,
וואס קען אין תהום פון ליידען זיך פערבענקענדיג,
דערזעהן דעם גלאנץ פון וויימען, גרויסען גליק.

דאס בלוט פון קדושים פליסט אין מיינע אדערן,
א טאכטער פון מארטירער ביסטו, קינד!
מיר מוזען געהן אין וועלט און דארטען פאדערן
גערעכטיגקייט פאר אלץ וואס ליידט אצינד.

פעברואר, 1915.

* *
*

איך בייט די וואוינונגען און בייט די ערטער
און וואַנדער, האַפּענדיק, פון לאַנד צו לאַנד,
אַז טרעפן וועל איך נאָך אַמאָל מיין יוגנט
און שטאַרבן קושנדיק איהר צאַרטע האַנט.

עס שווימען טויזנטער פאַר מיר געזיכטער
אין גרויסע שטורעמדיקע מענשן־טאַנץ, —
די שטילע האָפענונג — זי מאַכט מיך ניכטער,
די טיפע רוהיקייט — זי מאַכט גאַנץ.

עס ליגט די אויביקייט ביי מיר אין האַרצן
און וועבט די פעדים פון מיין אַלטן טרוים,
און טרייסט און ווינקט צו מיר מיט שטערן ווייטע
פון טיפן נעפּעלדיקן לעבענס־תהום.

איך ווייס, עס דרעמלען נאָך אין זיינע נעפּלען
די גרינע אינזלען פון׳ם ווייטן גליק,

און ס'לעבט אַן אויסלייזער פאַר אַלע מענשען,
וואָס וועט נאָך אומקעהרען מיין פרייד צוריק.

איך בייט די וואוינונגען און בייט די ערטער
און וואַנדער, האַפענדיג, פון לאַנד צו לאַנד,
אַז טרעפען וועל איך נאָך אַמאָל מיין יוגענד
און שטאַרבען קושענדיג איהר צאַרטע האַנד.

.1918

טרייסט

אין דער העלער אָוונט־ווייטקייט,
מיט אַ ליבליכען מוזיק
ווערט דער וואונדער־צוג פאַרגאַנגען
פון מיין שטילען יונגענד־גליק.
שלאַנקע, שטאָלצע סילועטען,
קרענץ פון בלומען מערקט מיין בליק,
און אַ ווייטער האַרפען־עכאָ
קומט מיין אויער נאָך צוריק.
אויף מיין אַקסעל פיהל איך, ליבסטע,
ווי עס פאַלען דיינע האָר,
און דיין האַנד אין אָוונט־דונקעל
ציהט זיך ווי אַלבאַסטער קלאָר.
ווילסט פאַרהאַלטען די חלומות
פון דעם נאָך פאַרגאַנגענ' וואָהר,
פון דעם טיפען, פון דעם שטילען,
פון דעם איינציג גוטען יאָהר.

אָ! געטרייסט זיי, אויגיג שוואַרצע
און מיין גוטע צאַרטע טויב!
ווען: אַ נייע העלע יוגענד
קלאַפּט אין אונזער דונקעל שויב;
פון דיין מוטער־שוים, אָ טרייע,
שפּראָצט אַ נייער בלומען־שטראַם,
הויבט זיך צו דער זון פון מאָרגען
מיט אַ פייערליכען לויב.

.1916

אָ, שרעקליכע קללה!
אַ, גרויזאמער פלוך!
קיינמאָל פאַרשווינדט נישט
דער שטויב פון מיין שוך.
טויזענדער ערטער
דורכגעהען מיין בליק;
איינוואָרצלען קען איך
נישט ערגעץ מיין גליק.

שעהנע מינוטען
און ליכטיגע טעג.
אלץ ווערט פאַרשוואונדען
אין שטויב פונ׳ם וועג:
דאָ האָט די ליבע
א רגע געגליהט,
דאָרט האָט די רוה מיך
א רגע געהיט,

דאָ האָט געטרייסט מיר
אַ דורכגעהער שנעל,
דאָרט האָט דערקוויקט מיך
אַ פריינדליכער שוועל.
דאָס גליק אָבער בלייבט
אויף זיין שטענדיגען אָרט.
דער וואנדערער האָט נאָר
זיין קלאנג און זיין וואָרט.

פיהלסטו דען, טרייע,
די שרעק וואָס אין מיר.
די קראפט, וועלכע קלאמערט
און שמידט מיך צו דיר.
דו ביסט, אָ, געליבטע,
מיין היים און מיין לאנד,
דער גליק וועלכער וואנדערט
מיט מיר אין איין באנד.
דו שיינסט ווי אַ שטערען
ביי מיר אויפ'ן וועג,
מיט דיר ווערט פארשוואונדען
מיין היימלאָזע שרעק.

.1915

פּראָלאָג און עפּילאָג...

אַ ציהט זיך, עלענישע סטראָפעו, אין שטאָלצען און רוהיגען ריטם !
איך וויל, ווי די גריכען, איצט טרוירען מיט קלאָרע און אָפענע אויגען.
עס צייטיגט די פרוכט אינ'ם גאָרטען, עס שפּרודעלט דער זאַפט אין די טרויבען,
עס בויגט שוין דער ווייץ זיינע זאַנגען מיט צייטיגען ערענסט צום באָדען,
דער עפּעל־בוים שטעהט מיט זיין לאַסט, ווי אַ טרעגער אַ מידער געבויגען —
און רייף איז מיין הארץ פון דער ליבע און פול מיט איהר רייכטום בעלאָדען.

עס האָט מיר געלויכטען די זון, אויך געפינקעלט די גאָלדענע שטערען,
אויך האָט נישט געמיטען די ליבע מיין אויבינען זוכען און גערען,
זי איז מיר ערשינען אין שלייער פון בלומען, פון שטערען און טרערען —
און נאָכדעם, ווי שפּעטיגע רויזען, גענומען אין נעפעל פערדאָרען,
נאָכדעם, ווי די אייביגקייט האָט מיר בעגליקט מיט דער רוהע פון פריידען,
געעפענט האָט לאַנגזאַם איהר טויער די טיפע געהיימנים פון ליידען.

איצט גיב מיר דיין האנד, מיין געטרייע, די האנד, וואס האט
בלומען געריסען
און ליבליך בעצירט מיינע טירען אין קורצען און שפעטיגען
פריהלינג.
עס געהגטערט זיך רוהיג די צייט, ווען מיין הארץ וויל דיין
פריינדשאפט געניסען...
די צייט ווען די ווירקליכקייט קינינט, און צערטליכע טרוימען
פארפליסען,
די צייט פון מחילה און רוה, די צייט פונ'ם היילינגען וויסען,
די צייט, ווען עס דארף שוין נישט, טרייע, אויף גאט און אויף
מענשען פארדריסען.

א, גיב מיר דיין האנד, מיין געטרייע! דער וועג איז נאך ווייט
צו אנ'ענדע.
מיר האבען נאך פילעס צו שאפען, מיר האבען נאך פילעס צו בויען,
נישט טרוימען, נישט בלומען, נישט שטערען: אין מארמאר גראניט
און אין אייזען
מוז רוהיג די רייפהייט איהר רייכטום פאר קינפטיגע דורות
בעווייזען...

.1416

פראָלאָג און עפּילאָג...

א ציהט זיך, עלעגישע סטראָפען, אין שטאָלצען און רוהיגען ריטם!
איך וויל, ווי די גריכען, איצט טרוירען מיט קלאָרע און אָפענע אויגען.
עס צייטיגט די פרוכט אינ׳ם גאָרטען, עס שפרודעלט דער זאַפט אין די טרויבען,
עס בויגט שוין דער ווייץ זיינע זאנגען מיט צייטיגען ערענסט צום באָדען,
דער עפּעל־בוים שטעהט מיט זיין לאסט, ווי א טרעגער א מידער געבויגען —
און רייף איז מיין הארץ פון דער ליבע און פול מיט איהר רייכטום בעלאָדען.

עס האָט מיר געלויכטען די זון, אויך געפינקעלט די גאָלדענע שטערען,
אויך האָט נישט געמיטען די ליבע מיין אויבינען זוכען און גארען,
זי איז מיר ערשינען אין שלייער פון בלומען, פון שטערען און טרערען —
און נאָכדעם, ווי שפּעטיגע רויזען, געגומען אין געפעל פערדארען,
נאָכדעם, ווי די אייביגקייט האָט מיר בעגליקט מיט דער רוהע פון פריידען,
געעפענט האָט לאנגזאם איהר טויער די טיפע געהיימניס פון ליידען.

[illegible], מיר [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible], מיר [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

אינהאַלט

ווידמענונג סאָנעט — — — — — — — — — — — 5
אײנטריטס געבעט — — — — — — — — — — — 7—8

ערשטעס בוך

ווידער זעה איך דיר אין גאַנצען — — — — — — — — 10

סאָנעטען

I דיין בליק בערוישט, דיין בליק מאַכט צאַרט ביז טרערען 13
II דו ביסט מיר שוין אין יוגענד טרוים ערשינען — 14
III דיך האָט געקרוינט דער גורל פאַר אַ שוועסטער — 15
IV מיין פאָטער׳ס גלויבען האָט מיך נישט ערצויגען — 16
V דער שטן זעלבסט האָט מיך אין זעל געביסען — — 17
VI פארשיכורט פון דער נאַכט אין וויהענדע פארפימען 18
VII דאָס ליכט און שאטען שפּיל און גאָלד פון תבואה — 19
VIII אַ לאָז דער ערד איהר אייגען׳ פּראַכט דערהויבען — 20
IX וואָלט איך געקענט מיט דיך זיך זעלבסט פארהילען — 21
X מיין מזל האָט פאר מיר די גרענעצן צעריסען — — 22
XI פון טונקעל בלאָהען פלאָם איז אויסגעוועבט דיין העמד 23
XII דו ביסט אין דריי פאר מיר ערשינען טרוימען — — 24
XIII ערשיין פאר מיר מיט שטאָלץ אין פורפור קלייד
פארהילט — — — — — — — — — — — 25
XIV דער טרוים האָט מיך א בלאָה קאנאל אַ ברייטען — — 26
XV דריי טרעפּ פון שטיין און פיער געשניצטע זיילען — 27
XVI ערלויב מיך קינד מחילה דיר צו בעטען — — — 28
צביה — — — — — — — — — — — — — — 29—65
צערונענע טרוימען — — — — — — — — — — — 67—90
אין פארכישופטען קרייז — — — — — — — — — — 91—93
אין שטורעם — — — — — — — — — — — — 94—96
אַ חופּה ליד — — — — — — — — — — — — 97—98
תארבסט זכרונות — — — — — — — — — — — 99—100
אַ רגע רוח — — — — — — — — — — — — — 101—102

צווייטעס בוך

איך בין פארליבט אין דיר מיין שטילע — 104
צו אַ אידישער טאָכטער (אָדע) — 105—108
ווען דאָס האַרץ פארגעהט — 109—111
דריי רויטע ליליעס (באַלאַדע) — 112—115
צו באדעקענס — 116—117
אַ גאָט די כלה איז פאַרפאלען — 118—123
די קעניגען טרים — 124—126
אין שרעק — 127—128
פריהלינגס טרערען — 129—130
ווייסע פריהלינגס בליטען — 131
אויף די שטילע וועגען — 132—133
מיר שלינגט אין גאַנצען איין די שטילקייט פון דער נאַכט — 134
פון שוואַרצע נעכט אַ טרויער צוג — 135—136
אין שווארצען נאַכט האָב איך דיין הארץ פארנומען — 137—138
פאַרגעפיהל — 139—140
הארבסט I — 141—142
הארבסט II — 143
פריד צו דיר מיין זעלע — 144—145
דאָס בלוט פון קדושים פליסט אין מיינע אָדערען — 146—147
איך בייט די וואוינונגען און בייט די ערטער — 148—149
טרייסט — 150—151
אַ שרעקליכע קללה — 152—153
פראָלאָג און עפילאָג — 154—155

Copyright by the
Jewish Socialist Federation
New York, 1917.

DATE DUE			

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/